

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Așteptări legitime

de MARIN FLOREA IONESCU

vicepreședinte al A.R.L.U.S.

Intreaga lume așteaptă cu un uriaș interes apropiată sesiune a Adunării Generale a O.N.U. care poate deveni cea mai importantă reuniune din istoria acestui for internațional.

Evident, ceea ce conferă acestei sesiuni o însemnătate care iese din comun este inițiativa Uniunii Sovietice de a scoate problema dezarmării din impasul în care se află în clipa de față. Această inițiativă mărturisește odată mai mult că marea patrie a constructorilor comunismului nu se lasă abătută de nici o piedică, de nici o provocare în lupta consecventă, perseverentă pentru pace și prietenie, pentru coexistența pașnică între state.

Intr-adevăr, de găsirea unei căi rezonabile pentru crearea unor condiții normale de conviețuire între statele socialiste și cele capitaliste atîrnă viitorul pașnic al omenirii. Asigurarea acestui viitor este legată în primul rînd de coexistență, de întrecerea pașnică a țării-lor cu regimuri sociale deosebite. Pentru a putea atinge aceste țeluri, trebuie însă căutate mijloace de rezolvare pașnică a problemelor internaționale, trebuie creat un climat prielnic unor relații normale între toate statele. Aceste obiective pot fi atinse în cadrul O.N.U., organism internațional în care sînt reprezentate țările care fac parte atît dintr-un sistem cît și din celălalt. Tocmai acestea au fost și rațiunile care au determinat guvernul Uniunii Sovietice să aducă problema dezarmării în fața Adunării Generale a O.N.U., după ce dezbaterile ei în organisme restrînse nu a dus la rezultate concrete din pricina obstrucției sistematice a marilor puteri occidentale.

Participarea conducătorilor de state și guverne la discutarea problemei dezarmării — inițiativă care se datorește, după cum se știe, tot Uniunii Sovietice — este de natură să investească aceste dezbateri cu un caracter mai solemn, să le sporească greutatea în ochii popoarelor întregii lumi și în același timp să faciliteze găsirea și aplicarea unor soluții convenabile pentru toate țările.

Este un adevăr care-și croiește tot mai mult drumul. Acum, cînd delegația Uniunii Sovietice, în frunte cu tovarășul N. S. Hrușciov și delegațiile altor țări socialiste, printre care delegația țării noastre condusă de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej se află în drum spre New York, un mare număr de conducători de state și guverne și-au anunțat la rîndul lor participarea la dezbateri. Opinia publică din întreaga lume urmărește cu sentimente ușor de înțeles negocierile de culise din principalele capitale occidentale, de pe urma cărora se va ști dacă conducătorii principalelor țări din Occident vor veni sau nu la O.N.U. Popoarele așteaptă ca în cadrul apropiatei sesiuni a Adunării Generale toate părțile să-și expună limpede poziția, pentru a putea trage apoi concluzii. Desigur că refuzul de a participa la dezbaterile și soluționarea problemei dezarmării — problema fundamentală a ceasului de față — este și el o luare de poziție, pe care națiunile lumii o vor califica așa cum merită.

Poporul nostru a salutat cu deosebită căldură cuvintele rostite de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale: „Este o monstruoasă ca în epoca noastră, epocă de mari descoperiri ale genului uman, capabile să ridice umanitatea pe noi culmi ale progresului și civilizației, sume fantastice, resurse, energii umane uriașe să fie rosite pentru pregătirea unui război pustiitor. De aceea, popoarele cer să înceteze cursa înarmărilor, să fie înfăptuită dezarmarea generală și totală.”

Sînt așteptări îndreptățite care exprimă dorința și simțămintele cu care întreg poporul nostru așteaptă deschiderea apropiatei sesiuni a O.N.U.

OLIMPIADA 1960

Uniunea Sovietică a obținut:

- 43 medalii de aur
- 29 medalii de argint
- 31 medalii de bronz

ELVIRA OZOLINA (în mijloc) CAMPIOANĂ OLIMPICĂ LA ARUNCAREA SULIȚEI

Seara, într-un restaurant din Tallin ...

MARIETTA ȘAGHINIAN:

Mess-mend sau yankeii la Petrograd

Romanul polițist tip, romanul din „seria neagră”, deși perimat prin convenționalul și puerilitatea procedeeelor, mai dăinuie încă în Occident, adresându-se în genere unui public neprevenit și naiv. Publicarea lui, care nouă din țările socialiste ne apare drept o manifestare anaoronică tipică, crează o situație extrem de rentabilă editorilor acestei industrii literaropolițiste. Viciind gustul cititorilor și abătându-le atenția de la realitate, romanele polițiste servesc foarte bine interesele claselor exploatare.

Scritoarea sovietică Marietta Șaghinian, folosind cu inteligență și umor faimoasele recuzite ale romanului polițist, izbutește să creeze un gen nou, „romanul-basm”, cum îl numește în prefață, dar al cărui fantastic are rădăcinile adinc implintate în realitate. Vor exista, așa dar, în „Mess-mend”, răpiri, asasinat, trape secrete, invenții diabolice, substituiri, travestiri etc. Va exista și o lume a celor buni opusă lumii celor răi, din lupta cărora binele triumfă până la sfârșit. Numai că aceste două lumi nu sînt expresia inventivității sărăcăcioase a unui romancier polițist de profesie, unde poliția triumfă inevitabil iar criminalul este pedepsit... „Mess-mendul” prezintă, pe plan fantastic, aspecte caracteristice ale

luptei de clasă din țările capitaliste. „Mess-mendul”, uniune muncitorească fantastică, avînd ramificații pînă în locurile cele mai înalte ale societății capitaliste, are ca țel demascarea uneltirilor tainice ale reacțiunii, care pregătesc pe ascuns un război împotriva Uniunii Sovietice. Organizatorul și animatorul ei, simpaticul uriaș Mick Thingsmaster este conștient că muncitorul este făuritorul tuturor banurilor de pe pămînt.

„Așa băieți, se adresează el muncitorilor, învăluind în poezie forța creatoare a clasei muncitoare. Insuflați lucrurilor puterea magică a împotrivirii. Noi doar le mesterim! Lacătele și broaștele cele mai trainice, cele mai complicate, să se deschidă la o simplă apăsare. Ușile să tragă cu urechea și să ne povestească, oglinzile să aibă țînere de minte, pereții să ascundă galerii neștiute și, la porunca noastră, podelele să se prăbușească, tavanele să se prăvălească, iar acoperșurile să se deschidă ca niște capace”.

Pe de altă parte, reacțiunea, alezuită din fei de fel de „foști” și „ex-regenți, miniștri, regi, prinți — adică din toți falșii politici alungați de propriile popoare, își țese uneltirile în umbra dolarului, a cărui putere este reprezentată de redutabilul cavalier de industrie Jack Cressling. Această

„internațională a trădătorilor” urmărește, pe de o parte, suprimarea tuturor oamenilor progresiști care le stingheresc planurile, iar pe de altă răsturnarea puterii sovietice. În acest scop se pregătește în fabrica secretă a lui Cressling o mașină infernală care să fie oferită, ca din partea oamenilor muncii, conducătorilor poporului sovietic cu prilejul aniversării Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Cel mai periculos dintre conspiratori, Gregorio Cicce — în care ghicim incarnațiunea fascismului — este demascat ca „omul-fiară” de către profesorul Lapssius în cursul unui congres de psihiatrie. Mașina infernală este scoasă la timp și înlocuită prin grija tehnicienilor și muncitorilor, membri ai „Mess-mendului”.

Fericita imbinare a realului și fantasticului, umorul și poezia fac din această carte o lectură deosebit de captivantă. Traducerea îngrijită, datorită lui M. Probeanu și M. Cardaș, este a ultimului text rus revăzut de autoare, care atrage atenția în prefață asupra circulației textului vechi în unele țări — ca în Austria, de pildă — cu toate pasajele lui perimate și învechite.

Al. Dimitriu-Păușești

BREVIAR

La Colombo s-a deschis o expoziție de litografie sovietică. Cele 100 de lucrări expuse au fost dăruite de Uniunea Sovietică Asociației oamenilor de artă din Colombo.

Următoarea Expoziție unională de artă se va deschide la Moscova în 1961, în ajunul celei de a 44-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Vor fi prezentate cele mai bune lucrări expuse anul acesta la expoziția „Rusia Sovietică”, la expozițiile deschise în republicile baltice cu prilejul aniversării a 20 de ani de putere sovietică, la expoziția „Ucraina Sovietică”, deschisă recent etc.

În același timp ministerul Culturii a încheiat cu artiștii plastici 450 de contracte în valoare de aproximativ zece milioane de ruble. Printre lucrările comandate se află portrete de eroi ai septenarului, compoziții tematice consacrate oamenilor muncii din industrie și agricultură. Aproape 30 contracte prevăd crearea de tablouri pe teme istorico-revoluționare.

„Inostrannala literatura” anunță că în cursul anului viitor va publica lucrări de Mihai Beniuc, Zaharia Stancu și Titus Popovici.

Zilele acestea, la Moscova s-au întîlnit reprezentanți ai tineretului din multe țări ale lumii, pentru a stabili problemele care vor fi dezbătute de Forumul mondial al tineretului ce se va întîrni în vara anului viitor în capitala Uniunii Sovietice.

Se știe că tineretul se pronunță tot mai activ împotriva războiului, a agravării situației internaționale. De la înalta tribună a Forumului, tineri din întreaga lume vor vorbi despre speranțele și temerile lor, despre atașamentul față de ideile prieteniei între popoare.

Revisia indiană „Vishal Bharad” a consacrat recent un număr special lui Cehov, cuprinzînd 12 povestiri, cîteva articole despre moștenirea literară a marelui scriitor, fotografiile inedite ș.a.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE:
pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei;
pe un an 40 lei

Dramaturgia rusă și sovietică pe scenele noastre

Insemnări despre repertoriul noii stagiuni

Fiecare nouă stagiune aduce spectatorilor teatrelor noastre prilejuri de noi bucurii, așteptate cu nerăbdare încă înainte de deschiderea stagiunii. „Ce pregătesc teatrele noastre? Ce vom vedea în această stagiune?” — sînt întrebări care în aceste ultime săptămîni s-au auzit foarte des în legătură cu apropiata dată a reluării activității teatrale.

Se știe că în repertoriul teatrelor noastre, alături de dramaturgia originală promovată la loc de frunte și de cea a altor țări, dramaturgia sovietică ocupă un loc însemnat. Și e firesc să fie așa. Dramaturgia sovietică vorbește oamenilor muncii din țara noastră despre viața oamenilor din prima țară socialistă din lume, din țara care astăzi construiește comunismul. Eroii Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, eroii primelor cincinale, ai construcției pașnice a socialismului și comunismului, eroii Marelui Război pentru Apărarea Patriei sînt pilde minunate de înaltă conștiință patriotică, intruchipări artistice ale idealului comunist de viață. Umanismul profund, spiritul partinic combativ, bogăția ideilor și măiestria dramaturgică sînt însușiri care explică primirea călduroasă, plină de dragoste, cu care sînt întîmpinate piesele sovietice atît de artiștii interpreți, cît și de publicul spectator. Alături de piesele contemporane sovietice, piesele clasice ruse care aparțin tezaurului culturii universale îmbogățesc repertoriul teatrelor noastre cu realismul lor profund, cu neîntrecuta lor valoare artistică.

Minunatul poem dramatic al lui Alexei Arbuzov, „Poveste din Irkutsk”, a cucerit

simpatia caldă a publicului din București spre sfîrșitul stagiunii trecute, cînd piesa a fost reprezentată pe scena Teatrului Național „I. L. Caragiale” în regia lui Radu Beligan. Povestea emoționantă a Valiei, fata ușuratică pe care dragostea lui Serghei și prietenia tovarășilor acestuia au transformat-o într-un om demn, conștient de răspunderea sa în fața vieții, gata să contribuie cu munca ei la construirea comunismului, a găsit un larg ecou în rîndurile spectatorilor de toate vîrstele. De aceea nu e de mirare că numeroase teatre din alte orașe ale țării (Cluj, Timișoara, Satu-Mare, Craiova, Sibiu etc.) au programat piesa cu dorința de a comunica oamenilor muncii din regiune mesajul fierbinte al dragostei de oameni, de viață și de muncă, pe care piesa îl transmite.

Și alte piese jucate cu succes în stagiunea trecută vor vedea anul acesta lumina rampei pe alte scene din țară. Spectatorii bucureșteni care au urmărit pe scena Teatrului Tineretului destinul tragic al Nilei, toboșara eroină din piesa lui A. Salinski care-i poartă numele, vor înțelege de ce ea a fost programată și de alte teatre, printre care cel din Ploiești, din Bacău, din Pitești. După cum, spectatorii care s-au amuzat, trăgînd învățăminte din povestea hazlie a Liudmilei, sprintara eroină a comediei „Scurtă convorbire” de Valentina Levidova, se vor bucura aflînd că ea se va juca și pe alte scene din țară. Drama de familie, cu profundă rezonanță socială, a dramaturgului sovietic estonian Egon Rannet, „Fiul rătăcitor”, în care dragostea de patrie găsește o intruchipare zguduitoare, va fi reprezen-

tată și în această stagiune la cîteva teatre, printre care teatrul din Baia Mare, teatrul maghiar din Timișoara, în timp ce eroii veșnic vii ai „Tinerei Gărzi” vor apărea în interpretarea tinerilor actori ai Teatrului de Stat din Galați. Din „fondul de aur” al dramaturgiei Marii Revoluții, Teatrul de Stat din Constanța și Teatrul Național din Iași au ales „Sfîrșitul escadrei” de Al. Korneiciuk, vrînd să amintească spectatorilor de eroismul și spiritul de sacrificiu al marinarilor din flota Mării Negre, apărătorii ai Revoluției. Și pentru a nu uita că Revoluția a avut de luptat nu numai cu dușmanii ei declarați, ci și cu apucăturile vechi și mentalitatea filistină, mic burgheză, moștenită de la orînduirea capitalistă, Teatrul C.F.R. a programat comedia satirică a lui Maiakovski, „Ploșnița”, cu intenția de a continua tradiția spectacolului satiric-popular, inaugurată acum cîțiva ani cu valoroasa reprezentare a comediei maiakovskiene „Baia”.

Bineînțeles, însă, repertoriul sovietic prezentat de teatrele noastre se îmbogățește mereu cu piese noi. Prin conducerile lor, prin secretariatele literare și consiliile artistice teatrele caută mereu noi opere dramatice, care să comunice spectatorilor în forme cît mai artistice aspecte noi ale vieții oamenilor sovietici, fie din perioada cea mai actuală a construirii comunismului, fie din anii de început ai puterii sovietice. Uriașa acțiune de transformare a țării, prin construirea unor orașe noi, a unor hidrocentrale, a unor mari uzine și combinate industriale, a unor drumuri noi pe apă sau pe uscat, și-a găsit oglindirea în multe piese sovietice.

Urmînd tradiția admirabilei piese „Aristocrații” scrisă de N. Pogodin acum 30 de ani, în perioada primelor cincinale și a primelor mari construcții socialiste de tipul canalului

Margareta Bărbuță

(Continuare în pag. 10-a)

KALINOVKA

un exemplu

Colhoznicii din satul Kalinovka au primit recent vizita unui oaspete iubit. Tovarășul N. S. Hrușciiov a poposit din nou în mijlocul foștilor săi concetățeni, interesându-se îndeaproape de viața și de rezultatele muncii colhozului.

Istoria colhozului din satul Kalinovka este extrem de semnificativă pentru dezvoltarea agriculturii sovietice din ultimii ani. Până în 1953-1954 colhozul întâmpina greutăți mari în organizarea producției. La sfatul tovarășului N. S. Hrușciiov, întreaga gospodărie obștească a colhozului a fost reorganizată și rezultatele nu s-au lăsat așteptate.

Una din primele măsuri pentru ridicarea activității colhozului a fost îmbunătățirea structurii culturilor agricole. Începând din 1954 pe ogoarele colhozului au apărut culturile de porumb. De pe urma cultivării porumbului au fost obținute mari cantități de furaje. În prezent, 20 la sută din suprafața arabilă a colhozului este cultivată cu porumb de siloz, obținându-se o producție stabilă de 500-700 chintale la ha. De aceea cifra însilozărilor de nutreț pentru vite a crescut de la 120 tone în 1953, la peste 10 mii tone.

Acesta a fost primul pas spre dezvoltarea uneia dintre ramurile de bază ale producției colhoznice: creșterea vitelor. Iată câteva cifre semnificative care privesc colhozul din Kalinovka, înainte de unirea cu colhozurile vecine. Numărul de taurine, proprietate obștească, a crescut de la 250 capete în 1953 la 658 capete în 1959 și a ajuns la 800 capete în august 1960. Numărul vacilor a crescut de la 47 capete la 294 în 1959, iar astăzi este de 361 capete.

În același timp, au crescut și livrările către stat, de pe urma cărora colhoznicii au realizat mari venituri. Livrările de lapte, de pildă, au crescut, de la 261 chintale în 1953, la 4.556 chintale, distribuindu-se, în plus, colhoznicilor o însemnată cantitate de lapte.

Și iată că, după o muncă neobosită de câțiva ani, colhoznicii din Kalinovka și-au luat sarcina să-i ajute pe tovarășii lor de muncă din satele învecinate. Jedenovka și Mihailovka. De la tribuna Plenarei din decembrie a C.C. al P.C.U.S., președintele colhozului din Kalinovka a anunțat unirea cu colhozurile din satele învecinate sus amintite.

Angajamentele luate de la tribuna Plenarei prind acum viață pe ogoarele și la fermele colhozului unit, a cărui suprafață trece de 5 mii de hectare. Este semnificativ faptul că din angajamentul luat: obținerea unei cantități de 130 chintale carne și 400 chintale lapte la 100 hectare (pentru anul 1960) s-au și realizat până în august a.c. 88 chintale carne și 344 chintale lapte. Producția de cereale a sporit de peste două ori, valorificându-se mari cantități de produse agricole prin livrările către stat.

În urma acestor succese, colhozul a reușit să obțină veniturile importante, din care anual se alocă o treime fondului indivizibil. Creșterea fondului indivizibil a avut ca urmare întărirea bazei materiale a colhozului și dezvoltarea rețelei de instituții social-culturale. Colhoznicii au acum creșe și grădinițe de copii, școală-internat, Casă de cultură, baie și canalizare.

În cursul ultimei sale vizite în satul Kalinovka, tovarășul N. S. Hrușciiov a sfătuit colhoznicii să adopte noi măsuri pentru sporirea producției, a acumulărilor și pentru ridicarea nivelului de trai material și cultural.

Astfel, în cursul convorbirii cu colhoznicii s-a arătat că este necesară alegerea cel mai judicioasă a structurii culturilor și orientarea către culturile de mare eficiență economică în condițiile locale. Odată cu dezvoltarea culturii porumbului pentru siloz, este utilă și extinderea altor culturi de înaltă productivitate și cu multe calorii ca: mazărea, fasolea.

În pomicultură se impune o mai strinsă legătură cu știința, pentru promovarea soiurilor celor mai productive. În prezent, în U.R.S.S., se extind plantațiile de pomi fructiferi pe sute de mii de hectare. De aici necesitatea cunoașterii de către practicieni a celor mai noi și valoroase soiuri.

În ramura creșterii animalelor, printre problemele importante de organizare a producției figurează furajarea și adăpostirea animalelor.

În R.S.S. Bielorusă, pentru îngrășarea porcilor se folosesc cartofii, iar în R.S.S. Ucraineană — cartofii și porumbul. Este utilă și merită a fi experimentată îngrășarea cu sfeclă de zahăr, care, în raport cu cartoful, dă la unitatea de suprafață o

producție de 3-4 ori mai mare. Se înțelege că atunci când suprafața de teren cultivată cu sfeclă de zahăr se află în apropierea unei fabrici de zahăr este mai avantajoasă prelucrarea sfecele pentru zahăr, în caz contrar însă, sfecla poate fi folosită la hrana vitelor.

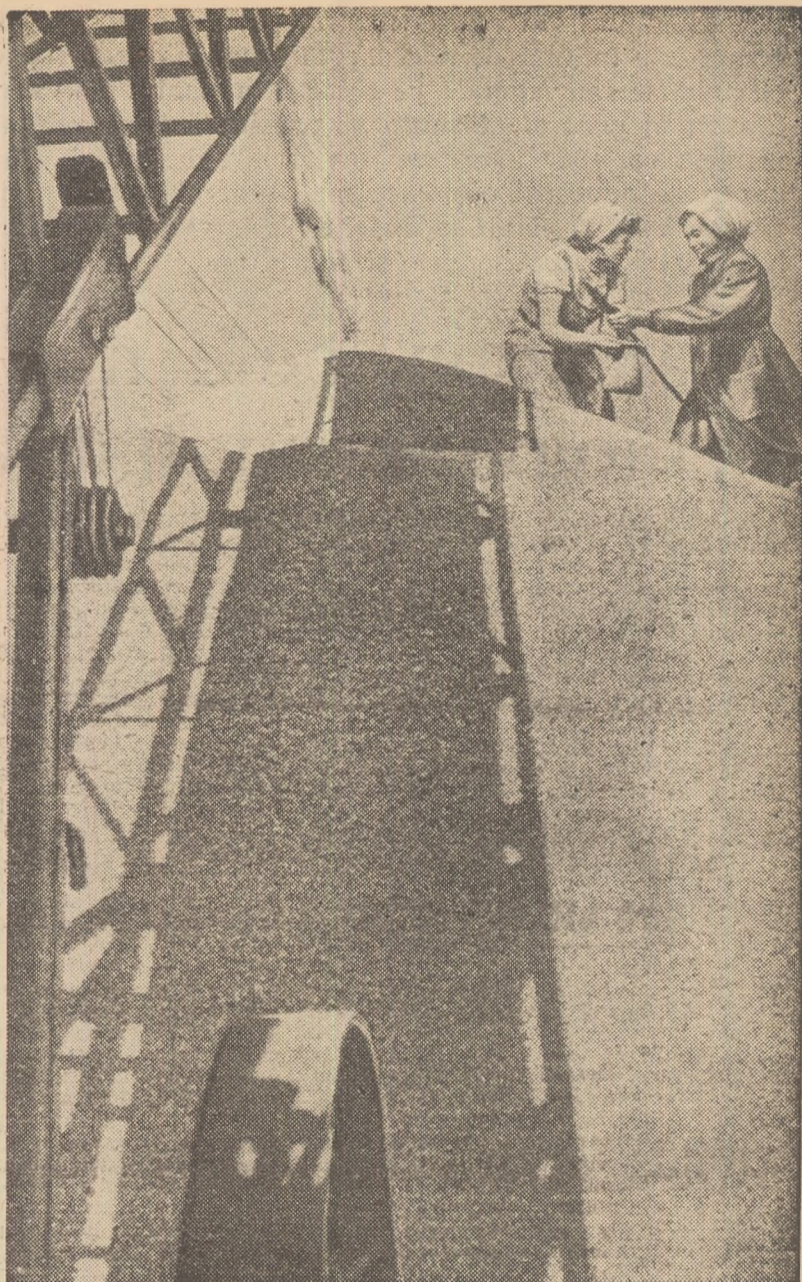
În organizarea adăposturilor de animale se pune problema eficienței lor economice, printr-o amplasare judicioasă pe teritoriul gospodăriei. Tov. N. S. Hrușciiov a recomandat adăposturi cu un etaj, în care se pot face depozite sau crește păsări. Totodată este greșită practica din satul Kalinovka, ca și părerea unor lucrători din agricultură, că adăposturile pentru vite trebuie să fie concentrate într-un singur loc, de exemplu la centrul gospodăriei. Adăposturile trebuie să fie amplasate în mai multe locuri pe teritoriul gospodăriei, după principiul: să creștem animalele mai aproape de furaje, iar gunoiul de grajd să fie mai aproape de cîmp. Ținând seama de actualitatea acestei probleme pentru agricultura sovietică, în curînd se vor elabora recomandări pentru amplasarea cât mai eficientă, pe scară zonală, a construcțiilor destinate creșterii animalelor.

O importanță deosebită o au construcțiile rurale social-culturale, legate de amenajarea cât mai confortabilă a satelor.

Este utilă și necesară trecerea de la construcțiile de case mici la blocuri mari, până la cinci etaje. Printre altele, asemenea construcții ieftinesc simțitor rețeaua de apă, iluminat etc.

Prin activitatea sa creatoare, colhozul din Kalinovka este o pildă de dezvoltare neîntreruptă a gospodăriei obștești, de creștere a nivelului de trai al colhoznicilor.

V. Candelă

Peisaj de pe ogorul colhoznice

DMITRI ȘOSTAKOVICI:

Moscova așteaptă Opera română

Un interviu exclusiv al marelui compozitor pentru „Veac nou”

Am vizitat sediul Uniunii compozitorilor din R.S.F.S.R. în preluarea celei de-a 16-a aniversări a eliberării României. Țineam să ascult câteva benzi de magnetofon recent primite din România. Traversînd holul, m-am oprit văzînd un cunoscut de-al meu — reporter la Radio-Moscova.

— Ai întîrziat, mi-a spus reporterul. Maestrul Șostakoviți a ținut să transmită salutul său compozitorilor romîni prin radio. Și am fost la el imediat după audiția unor lucrări de Ion Dumitrescu, Alfred Mendelsohn, Anatol Vieru.

Gîndul de a lua un interviu lui Șostakoviți mi-a suris. Atmosfera era cîșt se poate de propice, mai ales că știam de mult cît de binevoitor este în genere maestrul cu toată lumea, inclusiv cu ziariștii.

Dmitri Șostakoviți este incontestabil una din cele mai mari și complexe personalități ale muzicii contemporane. Departe de a se izola în muzică, el la parte activă la viața obștească, fiind printre altele și deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S. Apreciînd aportul pe care-l aduce la lupta împotriva războiului, Consiliul Mondial al Păcii l-a cinstit pe compozitor cu un Premiu Internațional al Păcii.

În anticameră așteptau mai mulți vizitatori. După recenta constituire a Uniunii compozitorilor din R.S.F.S.R. Dmitri Șostakoviți a fost ales prim-secretar al Uniunii și primește aici de cîteva ori pe săptămîină.

— În primul rînd, mi-a spus marele artist, țin să felicit fierbinte și din toată inima pe compozitorii romîni pentru ultimele lor creații. E de prisos, cred, să adaug că în U.R.S.S.

cultura muzicală romînească se bucură de un profund respect și are parte de un deosebit succes.

Șostakoviți personal este nelipsit de la concertele oaspeților romîni. L-am văzut nu o dată urcînd pe estradă pentru a strînge mina dirijorului George Georgescu — tîlmăcitor pentru magistral al muzicii ruse și sovietice. Dar cîți interpreți romîni nu l-au văzut aplaudind expansiv creațiile romînești!

În cuvînte calde, Șostakoviți mi-a povestit despre emoția pe care a încercat-o în 1945, la cîteva luni după eliberarea României, cînd în sala Ateneului din București a răsunat pentru prima oară „Simfonia Lenin-gradului” pe care o compusese în orașul asediat de hoardele hitleriste. Dirijorul acestei simfonii, marele George Enescu, a știut să releve toată forța dramatică a lucrării, tragicele momente prin care a trecut orașul mărț de pe malul Nevei.

Apoi, cînd Moscova l-a găzduit pe Enescu, Șostakoviți a prezentat în cuvînte emoționante opera genialului compozitor romîn pe care l-a numit „un cavaler al muzicii”. Cei doi compozitori au discutat cu acel prilej ore întregi despre destinele muzicii, despre rolul ei în educația artistică a popoarelor, în consolidarea prieteniei dintre ele.

Fără îndoială că această prietenie încheiată atunci a contribuit mult la interesul ulterior al lui Șostakoviți pentru muzica romînească. În anii care au urmat, Șostakoviți a fost gazdă atentă pentru alți compozitori romîni veniți la Moscova — Ion și Gheorghe Dumitrescu, Zeno Vancea, Paul Constantinescu. La Conservato-

rul din Moscova, unde este profesor, Șostakoviți a urmărit atent creația lui Anatol Vieru și Laurențiu Profeta, Tiberiu Olah, Mauriciu Vescan și a altor tineri compozitori romîni care și-au desăvîrșit studiile la Moscova.

Discuția cu Șostakoviți nu s-a mărginit, însă, numai la muzică. Ca toți intelectualii sovietici, marele compozitor este un admirator al plasticii romînești și în special al maestrului Corneliu Baba. Și s-a bucurat mult cînd i-am spus că acesta este dublat de un fin muzician, lucru pe care l-am aflat de la sculptorul Kibalnikov — laureat al Premiului Lenin. Acum cîteva ani, amîndoi au interpretat la vioară un duet de Beethoven.

— Desigur că unul din cele mai mari evenimente ale viitoarei stagiuni muzicale de la Moscova, mi-a spus Șostakoviți, va fi turneul Teatrului de operă și balet din București, anunțat pentru 20 septembrie. Vreau să se știe că încerc o sinceră invidie pentru publicul bucureștean, care poate audia în permanentă un colectiv atît de bun. Succesul ține desigur și de excelența școală vocală, se datorește și exigenței profesorilor, condițiilor excelente create muzicienilor din România democrat-populară.

În sfîrșit, la despărțire Dmitri Șostakoviți mi-a spus că nerăbdarea sa este împărtășită de mulți alți frunțași ai vieții muzicale sovietice. Cîntăreții romîni și-au cucerit o mare popularitate prin tehnica lor desăvîrșită, prin jocul lor realist, plin de temperament și poezie.

S. Melik

In natură, în jurul nostru, pretutindeni există o cantitate infinită de microorganisme: în organismele vii animale sau vegetale, pe obiecte, în pământ și în aer. Sintem în general obișnuiți să considerăm microorganismele ca niște „dușmani invizibili“ ai omului. Dar dacă este adevărat că foarte mulți microbi sînt agenți ai unor boli, să nu uităm, însă, că în lumea acestor vietoare microscopice avem și foarte mulți prieteni.

Microbii, cele mai mici „motoare“ industriale

În ultimul timp, studiul microorganismelor a arătat că ele sînt capabile de „fapte“ mari. Ca orice corp viu, microbii au o activitate chimică complexă. Datorită acestei proprietăți microbii pot realiza decompuneri chimice, dar și sinteze chimice. În mod special, oamenii de știință au studiat capacitatea microbilor de a sintetiza produse chimice.

Doi savanți sovietici, Berg și Williams, au scos în evidență rolul microorganismelor în transformarea planetelor noastre. Williams a arătat că unele specii de bacterii (autotrofe) au transformat azotul din aer în săruri solubile (de amoniu, azotați) și au „captat“ din aer gaze ca metanul, oxidul de carbon și altele contribuind la compoziția actuală a pământului. Bacteriile autotrofe — numite pentru acțiunea lor și chimiosintetizante — pot transforma unele săruri metalice (de fier și altele) în săruri care pot fi folosite de ființele vii.

Pe baza acestor observații au fost fabricate „îngrășămintele microbiene“. A ceea ce înlocuiesc vechile îngrășăminte chimice, foarte costisitoare, prin introducerea în sol a „chimistilor vii“ — microbi care au proprietatea de a transforma anumite substanțe inaccesibile plantelor superioare în substanțe accesibile. Astfel există bacterii care intensifică mineralizarea compușilor organici ai fosforului, bacterii care fixează azotul atmosferic etc.

Microbii pot „fabrica“ și medicamente prețioase pentru om. Există industrii întregi — biofabrici — în care cea mai importantă „materie primă“ o constituie microorganismele. Este cazul serurilor și vaccinurilor preparate din diferiți microbi ai bolilor contagioase. Sau al penicilinei obținute datorită unor ciuperci microscopice care o secretă.

Un antibiotic puternic descoperit de savantul sovietic B. I. Kurockin, este chiar un... microb, numit „baccilul prodigiosum“. Acest antibiotic este folosit sub formă de soluție pentru uz extern în difterie, plăgi supurate etc.

Interesantă este utilizarea microbilor pentru sinteza vitaminelor. Vitamina B₁₂ era extrasă la început din ficatul de bovid, procedeu foarte costisitor din cauza randamentului mic. Dintr-o tonă de ficat se pot scoate abia 25—30 miligrame de vitamină B₁₂. Actualmente vitamina B₁₂ este fabricată din culturile microorganismului *Streptomyces Griseus*, din care se extrage streptomicina. Vitamina B₁₂ apare ca un „deșeu“ un subprodus, în cursul fabricării streptomicinei. Ceea ce permite obținerea unui produs relativ ieftin în raport cu cel extras din ficat.

Vitamina B₂ e fabricată și ea în mari cantități de anumiți microbi. O ciupercă de tipul *levurilor*, cultivată în mediu nutritiv, poate secreta vitamină B₂ într-o cantitate de trei ori mai mare decît propria ei greutate.

O seamă de medicamente foarte utile sînt exclusiv „opera“ microorganismelor. Ciuperca microscopică „claviceps purpurea“ care se dezvoltă mai ales în anii cu umiditate mare pe grăunțele de secară, este astăzi folosită în scop industrial. Culturile de secară sînt „infectate“ artificial pentru obținerea ergotinei, medicament foarte folosit în ginecologie și obstetrică. O boală a plantelor devine astfel utilă pentru vindecarea bolilor omului.

„Dextranul“, un produs folosit pentru fabricarea celui mai bun „sînge artificial“, este obținut prin acțiunea unui microb (*Leuconostoc Mesenteroides*) asupra zaharozel. Acidul citric, utilizat pe scară largă în medicină și tehnică, se extragea pînă de curînd din lămîi. Acum el se obține, din ce în ce mai mult, cu ajutorul unei mici ciuperci „*Aspergillus niger*“.

Microorganismele pot fabrica și parfumuri. În momentul de față se studiază extragerea unor astfel de parfumuri dintr-o specie de alge roșcate, care au un miros suav de violele. Tot astfel se încearcă obținerea unor coloranți din alge. Se știe că algele conțin în celulele lor cantități mari de clorofilă, curată sau împreună cu alte substanțe colorate, de aceea ele pot fi verzi, verzi-aurii, verzi-gălbui, verzi-brunni, roșii violeti, albastre-verzi etc.

Extragerea coloranților din alge uscate a și fost realizată experimental, obținindu-se culori de o calitate superioară celor sintetice.

În același timp se studiază și contribuția microbilor la alte procese industriale, cum ar fi fermentarea tutunului, a boabelor de cafea și cacao (microbii descompunînd unele substanțe cu gust supărător) și prelucrarea inului. Institutul de microbiologie al Academiei de Științe a U.R.S.S. a elaborat recent documentarea pentru proiectarea unei fabrici în care să se producă amilaza bacteriană, care prezintă o mare importanță pentru industria textilă. Se știe că topirea inului (care este un fel de putrezire a părților moi) se realizează mulțumită microbilor.

În sfîrșit să arătăm și cîteva perspective de viitor ale folosirii microorganismelor în industrie. Cercetări recente au arătat că ciupercile microscopice, levurile și algele unicelulare pot „fabrica“ mari cantități de grăsime. Unele specii sînt, proporțional mai bogate în grăsimi chiar decît porcul sau alte animale. Experiențele au arătat, de asemenea, că în raport cu suprafața necesară pentru cultură, aceste microorganisme pot produce o cantitate de grăsime de cîteva ori mai mare decît plantele oleaginoase.

Se pune de asemenea problema folosirii algelor în alimentație și sub alte forme. Variînd compoziția mediului în care crește alga „*Chlorella*“, ea poate fi făcută mai bogată în albumine decît carnea sau, după caz, tot atît de bogată în zahăr ca și sfecla de zahăr.

Microorganismele vor putea fi utilizate și la producerea combustibilului. Dacă în trecut ele au avut un rol important la producerea petrolului și cărbunului de ce nu l-ar avea și în viitor, dirijate de mîna omului?

Microbiologia, ne mai rezervă astfel multe surprize, în elaborarea viitoarelor „industrii microbiene“.

Em. Roman

Proteza care poate înlocui antebrațul, construită de un grup de cercetători sovietici, acționează ca un sistem bioelectric. Pe lîngă că apucă, ridică și mută obiecte dintr-un loc într-altul, noul aparat poate strînge palma. Invalidul percepe această senzație. Proteza antebrațului poate chiar și să scrie.

Spre un limbaj cibernetetic universal

În urmă cu cîțiva ani a luat ființă o ramură nouă a științei — lingvistica matematică, care are ca scop principal folosirea mașinilor de calculat analitice pentru traducerea și redarea conținutului unor texte de specialitate din alte limbi.

Noua ramură a științei are numai zece ani, deși metodele matematice la studiul limbilor sînt folosite de mai bine de 100 de ani. Dar de abia în deceniul al patrulea al veacului nostru noua ramură științifică a căpătat o bază solidă. Este vorba de teoria informației, creată cu forțe comune de matematicieni și ingineri din domeniul comunicațiilor.

Noțiunea științifică de „informație“ se deosebește radical de înțelesul obișnuit al acestui cuvînt. Informații, în sensul cibernetetic al cuvîntului, sînt datele pe care creierul omului sau orice alt dispozitiv de recepție (fie el chiar mecanic) le primește de la mediul exterior. Aceste date pot fi transmise și recepționate sub formă de semnale de limbă și semnale luminoase, semnale cu stegulețe etc. Informația obținută de la mediul exterior cu ajutorul organelor noastre de simț sau cu ajutorul mașinii poate fi exprimată și transmisă prin intermediul diverselor limbi vorbite. De aceea, limbile pot fi luate drept coduri cu ajutorul cărora se cifrează informațiile.

Metoda codurilor a facilitat analiza logico-matematică a raporturilor dintre elementele unei limbi, cu ajutorul căreia sînt elaborate principiile traducerii mecanice dintr-o limbă în alta. Lingviștii structuraliști au lămurit că limba este un fel de rețea a raporturilor dintre sunete, cuvinte, terminații gramaticale și alte unități lingvistice. Fie-

care limbă are o rețea proprie, dar toate rețelele sînt subordonate unor principii comune.

Aplicarea metodelor matematice în lingvistică a avut drept scop crearea mașinii-traducător și a mașinii-referent, ajutoare prețioase pentru om. Aceste mașini sînt construite după principiul creierului omului, dar sînt infinit mai primitive și acționează numai după reguli precise, formulate pentru ele de către om. Totalitatea acestor reguli poartă numele de algoritm pentru traducerea mecanică.

După ce a elaborat în prealabil algoritmul, lingvistul matematician îl transmite mecanismelor complexe ale mașinii. Omul joacă rolul de învătător, iar mașina rolul de elev.

La început se credea că pentru toate limbile există o rețea unică, în ce privește logica ei și că una și aceeași informație poate fi cifrată în orice limbă, în același fel.

Mai tirziu s-a văzut că lucrurile nu sînt chiar așa de simple. Pot fi traduși cu exactitate, dintr-o limbă într-alta numai termenii și cuvintele din domeniul științei care prezintă numere. Dar cuvintele și formele gramaticale uzuale reprezintă adesea, în diferite limbi, noțiuni diferite. În limba engleză, de pildă, nu există corespondent pentru cuvîntul rusesc „albastru deschis“. Acest cuvînt englezii îl plasează undeva între cuvintele „albastru“ și „verde“.

Mașina nu poate traduce, însă după sens. De aceea ea bate în retragere atunci cînd se lovește de deosebiri în gândirea oamenilor care vorbesc limbi diferite.

Pînă aici a fost vorba de traducerea textelor științifico-tehnice cu ajutorul mașinilor. Este, oare, po-

sibil ca mașina să traducă, de pildă, versuri?

Lucrînd la o operă de artă traducătorul devine uneori el însuși artist, apreciînd individual, să zicem, o imagine și redînd-o individual în limba în care traduce. Mașina nu este capabilă de creație individuală. Deci și traducerea operelor de artă este peste puterile ei. Totuși, mașina-traducător ar putea să joace cu deplin succes rolul celor care traduc literal versuri sau proză.

Nu de mult mașinile se ocupau cu simpla traducere dintr-o limbă într-alta. Lingviștii așteptau o mulțime de algoritme bilaterale, de pildă ruso-chinez, ruso-englez, anglo-chinez etc. Această muncă cerea foarte mult timp. S-a constatat că este, însă mult mai convenabil să se elaboreze o limbă intermediară, unică, care să servească drept punte între diferitele limbi ale lumii. De această problemă se ocupă azi toți teoreticienii și practicienii din domeniul traducerilor cu ajutorul mașinilor. Un grup de lingviști din Moscova elaborează, sub îndrumarea lui V. V. Ivanov și I. A. Melciuk, o limbă intermediară în formă de rețea de corespondențe între elementele tuturor limbilor. Grupul leningrădean care se ocupă de problema traducerilor cu ajutorul mașinii, îndrumat de N. D. Andreev, a găsit un limbaj real pentru mașină, cu o structură apropiată de limbile vorbite. În prezent, modelul ultim al acestei limbi se află într-un stadiu avansat.

Lingvistica matematică este deci o știință care poate înlătura barierele de limbă, cel puțin pentru mașinile cibernetice.

P. R.

Ludmila Kulikova citind scrisorile primite.

La ce visa Ludmila?

Vă aduceți aminte de Ludmila Kulikova?

Credem că n-ați uitat-o! Am prezentat „cazul ei” în numărul 29, pe acest an al revistei noastre. „La ce gândește această fată” — se întreba redacția unei reviste din Moscova publicând o fotografie a Ludmillei, fotografie reproducă și de noi. De asemenea am reprodus câteva scrisori care încercau să descifreze gândurile fetei cu privire la pierdută unde, în zare. Cele mai multe presupuneri le întruneau așa numitele „teme eroice”, mergând de la zborul în Cosmos și pînă la desțelenirea pământurilor. Iar unii, printre care și subsemnatul, căutau răspunsul în sentimentele de dragoste ale fetei care visează la... dar la ce nu visează un om care iubește.

Am aflat acum că toate aceste presupuneri sînt false și că toate sînt, deopotrivă, perfect posibile. Această contradicție dialectică este proprie unei fete sovietice. Și îndrăznesc să generalizez — multor, multor tinere sovietice.

Așa dar, am aflat lucruri noi despre Ludmila.

Fata e modestă și puțin copleșită de rolul de „vedetă” căreia i se publică fotografia într-o revistă. Probabil că nu ar fi aprobat niciodată inițiativa puțin prea gazetărească a fotografului. Căci — afirmă Ludmila — ea nu a făcut nimic deosebit. Date biografice: s-a născut la Eupatoria, un orașel pe țărmul sudic al Mării Negre. Avea doar trei ani cînd a plecat în refugiu într-un sat cazac. La terminarea războiului s-a întors în orașelul de pe malul mării care nu mai era același. Fasciștii distruseră totul. Au urmat ani de reconstrucție, școala, Institutul hidrotehnic din Odesa, diploma de inginer, repartizarea într-o uzină unde era așteptată, noua locuință... Cum se spune, o biografie fără complicații. (În paranteză fie spus cîți tineri occidentali nu ar invidia o asemenea biografie, posibilitatea de a urma o facultate avînd bursă, iar la terminarea cursurilor un post asigurat. Dar discutăm la alt nivel). Ca să se ajungă la această lipsă de complicații a fost nevoie să se rezolve mii de complicații care țineau nu de destinul unuia sau altuia, ci de soarta unui întreg popor. Cred că această posibilitate de a avea „biografii fără complicații” dar care sînt mai vii, mai pline de viață decît tone de maculatură literară cu false probleme creează condițiile ca fiecare om sovietic să privească eroismul, în sensul cel mai deplin al acestei acțiuni, ca o chestiune foarte obișnuită. Oare cei patru marinari care au înfruntat oceanul nenumărate zile se deosebeau de Ludmila? Sau școlărița care a salvat un copil de la moarte, cu prețul vieții, se deosebea de Ludmila? Le-am citit biografiile publicate în ziare. Sînt la fel de simple, de liniare în aparență ca și a prietenei noastre. Dar atunci cînd a fost nevoie au știut să facă să sară linia veștii cu 100 de grade peste tangenta cotidiană.

Ludmila spune privind fotografia: „Era ultima mea zi la Eupatoria.

Marea, cîntecele, visurile de viitor... Mulți din prietenii mei din străinătate nu s-au înșelat în presupunerile lor. Este adevărat că mă gîndeam la mama, la liniștea zilelor de pace și chiar la zborul în spațiul cosmic... Impreună cu prietenii de școală alunecam cu toată viteza, între cer și apă, într-o barcă cu motor... A doua zi trebuia să plec! Spre o mare uzină, spre un oraș necunoscut. Ieri era doar o localitate care figura în manualul meu de geografie — vechi centru industrial, capitala depărtatei Republici Autonome Udmurte — iar mine va fi orașul meu. Cum mă va primi? „Cum va fi primul meu pas în viața independentă?” — așa, spunea cineva într-una din scrisorile pe care le-am primit.”

La toate acestea visează Ludmila gîndindu-se la ziua ei de mine. O fată sovietică oarecare, o fată a zilelor noastre. Ludmila se gîndește la viață și desigur nici nu ar înțelege, dacă ar afla, de ce un mare grup de studenți japonezi au fondat o societate împotriva sinucigașilor, societate care distribuie și pastile anti-sinucidere. Aceștia sînt „eroii” zilei de ieri. Cei ai zilelor de azi și de mine trebuie căutați printre cei de-o seamă cu Ludmila. Iar Ludmila noastră, sînt sigur, și imi permit să repet supoziția din articolul trecut și iubește, iubește cu pasiune. Dar despre asemenea sentimente nu se vorbește în public.

Sergiu Brand

Exploatarea cărbunelui cu hidromonitoare (regiunea Kemerovo).

Intre interesele generale și cele personale

La Leningrad, la uzina „Elektrik”, a avut loc o adunare neobișnuită. Pe ordinea de zi: „Despre social și personal în etapa construcției desfășurate a comunismului”. Ziarul „Pravda” a consacrat evenimentului o pagină întreagă. Reportajul poartă un subtitlu frumos, simplu, maiakovskian, avînd în același timp ceva din rezonanța amplă a titlurilor străvechilor biline și balade rusești: „Povestire despre adunarea muncitorească de la uzina „Elektrik”.

Adunarea are o mică istorie. Iată-o. La uzina de automobile „Lihaciov” din Moscova a avut loc recent o consfătuire cu tema: „Cine nu muncește, nu mîncă”. Luată ca criteriu de apreciere a noii atitudini față de muncă, cunoscută lozincă a fost aplicată la realitățile uzinei, ilustrată cu exemple concrete, pozitive și negative, din practica colectivului întreprinderii moscovite.

Evenimentul, amplu consemnat în ziarul „Pravda”, a avut un puternic răsunet în rîndul cititorilor. Ideea acestei forme noi și eficiente de dezbateră colectivă a unor probleme fundamentale de viață și de muncă, a găsit răsunet pe toate meridianele și paralelele sovietice.

Cel dintîi a răspuns Leningradul, metropola nordică vestită prin glorioasele tradiții revoluționare. Aceste tradiții sînt îmbogățite azi prin eroicele fapte de muncă ale muncitorilor, inginerilor și savanților leningrădeni.

La comitetul de partid și comitetul de întreprindere ale uzinei „Elektrik” au început să vină tot mai des muncitorii și să propună:

— Să vorbim și noi într-o adunare muncitorească despre viața și munca noastră. Să vedem cum stau la noi lucrurile cu raportul dintre interesele colective și cele personale.

Așa s-a ajuns la ideea adunării în cadrul căreia muncitorii au dezbătut cu înalt simț de răspundere un aspect de excepțională însemnătate al procesului de construcție comunistă: imbinarea dintre interesele personale și cele ale societății.

În fața unei săli arhipline, primul secretar al Comitetului raional de partid Petrograd, N. A. Beluha, a prezentat un raport. După care au urmat discuțiile care au confirmat încă o dată că în lumea socialismului biruitor viitorul nu mai plutește în vagul unor dimensiuni insesizabile, ci are un contur precis; mai mult, că începe chiar din clipa de față.

Aproape în toate intervențiile a revenit o idee: dorința de a fi folositor societății este principala forță motrice a omului sovietic.

Bătrînul muncitor A. S. Razuvaev, care, emoționat, și-a dres glasul de multe ori pînă să înceapă a vorbi, a exprimat ideea aceasta rîspicat, în cuvinte simple, pe înțelesul tuturor.

— S-a vorbit aici despre necesitatea de a imbina interesele sociale cu cele per-

sonale. Cineva a întrebat chiar dacă am înțeles cu toții. Ce poate fi de neînțeles? Cu cît lucrezi mai bine, cu atît ești mai folositor patriei. Iar gîndul că munca ta este o cărămidă la temelia marii construcții a comunismului, îți dă puteri înecate.

În cuvintele acestora pomite din inimă, se oglîndește o trăsătură minunată a omului sovietic, constructor al comunismului, care își găsește fericirea și satisfacția deplină în munca creatoare pusă în slujba patriei, în slujirea devotată a poporului.

— Gîndul că munca mea modestă se varsă în munca generală a colectivului, că ajută la sporirea avutului poporului meu, îmi dă un sentiment copleșitor de bucurie — a spus un alt vorbitor, lăcătușul D. A. Kuriutin.

Cuvintele le-a rostit lăcătușul Kuriutin, dar citindu-le, am avut impresia că auzim glasul de tunet al lui Maiakovski, vizionarul care în zilele grele de început, cînd întinerita Rusie abia se ridica din cenușă și ruină, colinda străzile cu mina pe pulsul vieții și urmărind efortul gigantic al oamenilor angajați în procesul de reconstrucție și construcție, vestea în

„gura mare”:

Mă bucur,
că această muncă,
a mea,
se varsă în munca
republicii mele

Versurile genialului poet au devenit azi un principiu de viață pentru oamenii sovietici. Aceștia nu muncesc numai pentru cîștig, ei văd înainte de toate în munca lor interesele țării. S-a gîndit vreo clipă la cîștig Valentina Gaganova cînd a preluat brigada cadașă de la fabrica textilă din Vișni Volociok? Nu, fapta ei profund patriotică i-a fost dictată de conștiința că așa oer interesele generale ale colectivului în mijlocul căruia trăiește. „La noi — a spus tovarășul N. S. Hrușciov, — dispăre noțiunea de „al meu”, și pătrunde o noțiune nouă, „al nostru”.

Și acolo, la „Elektrik”, — s-a arătat la adunare — sînt tot mai mulți cei care spun „al nostru” în loc de „al meu”. Cel mai strălucit exemplu îl constituie brigăzile de muncă comunistă. Membrii acestor brigăzi sînt caracterizați de devotamentul față de colectiv, de capacitatea de a se dăruii total intereselor mari ale întregii societăți. La „Elektrik” există 14 brigăzi de muncă comunistă, iar 61 brigăzi și 5 sec-toare luptă pentru acest titlu de cinste. Ele se află în fruntea bătăliei pentru tot mai multe mașini electrice perfecționate, necesare pe toate fronturile septenaltului, și se bucură de dragostea și prețuirea întregului colectiv.

O parte a discuțiilor a fost consacrată și criticării celor ce au încă o atitudine nejustă față de muncă.

„La noi nu sînt iubiți oamenii care caută să dobindească de la societate cît mai mult, iar ei sînt dea în schimb cît mai puțin sau poate chiar nimic. Oamenii aceștia ar vrea să trăiască toată viața din munca altora. Dar societatea sovietică respectă cu strictețe principiul „cine nu muncește, nu mîncă” — a spus un vorbitor.

Pe de altă parte, însă, s-a subliniat că trebuie dusă o luptă continuă pentru recuperarea oamenilor.

—Trebuie să ne gîndim la fiecare om în parte, să-l ajutăm să-și dezvolte calitățile, să se elibereze de rămășițele trecutului — a spus frezorul S. I. Șorohov, șeful unei brigăzi de muncă comunistă. Iar rolul principal îl are aici colectivul.

Brigada lui Șorohov este fruntașă, deține de doi ani titlul de colectiv de muncă comunistă. Membrii ei sînt un exemplu atît în muncă, cît și în viață. Dar au ajuns ușor la aceste rezultate?

— Nu, continuă Șorohov. Fiecare a avut serios de furcă cu el însuși pînă a reușit să se loped de tot soiul de năravuri vechi. Influența colectivului s-a dovedit hotărîtoare. În brigadă nu există azi nici un om despre care s-ar putea spune ceva rău. Dar nu ne mulțumim cu atît, continuăm cu preseverență să educăm în fiecare din noi trăsături de caracter comuniste.

...Discuțiile au continuat multă vreme. Fiecare a ținut să-și spună cuvîntul într-o problemă atît de importantă. Fiindcă de fapt acesta a fost subtextul ideii înscrise pe ordinea de zi: cum trebuie să fie omul nou, constructor al comunismului.

Iuliu Scutaru

Orașe și ani

Orașe

După datele ultimei
sovietice era de 1.694.
din ele sint atât de tino

Celul care vizitează pentru prima oară Moscova îi vine greu să desprindă din noianul impresiilor pe cele care ar trebui povestite în primul rând. Oare să nu pomenești nimic despre senzația aceea tulburătoare pe care ți-o dă primul contact cu Moscova, cind odată descins din elegantul TU-104 treci pragul imensei porți aeriene a orașului, aeroportul Șeremetievo, cu viața-i fremătătoare și unică cu duduul continuu al motoarelor de avioane care sosesc sau își iau zborul dintr-un moment într-altul? Nu trece mult și instalat într-un automobil cu o siluetă supliă, aerodinamică, pornești să străbați largile bulevarde și, din clipa aceea începi să simți cum bate inima uriașă a Moscovei. Ai devenit o părticică a marii capitale. Te-ai și contopit cu torentul nesfârșit de mașini ce luncă pe strada Gorki. Iar privirile, privirile sorb cu lăcomie totul. Am stat puțin zile la Moscova. Poate că n-am văzut tot ceea ce au avantajul să vadă cel ce revin în capitala sovietică după

o absență de câțiva ani sau chiar de câteva luni, care pot privi în perspectivă, comparativ, avind la îndemână posibilitatea de a descifra tot ceea ce imprimă trăsături caracteristice momentului de față. Dar am cunoscut Moscova, i-am simțit farmecul specific, cuceritor, despre care scriu poezii și povestesc turiștii din toate țările. Am cunoscut-o oprindu-mă în legendara Piață Roșie străjuită de turnurile Kremlinului și de turlele aurite ale catedralei Vasili Blajenii; străbătind strada Gorki sau Sadovaia, bătrina Arbatskaia sau noua magistrală Leningradski Prospekt, vizitându-i muzeele, parcurile. Am privit-o cum se trezește dimineața, de la fereastra hotelului „Ukraina” unde am fost găzduit, am văzut-o noaptea scaldată în lumina feerică a becurilor cu neon, am admira-

to de la înălțimea Universității Lomonosov de pe colinele Lenin, de unde se oferă ochilor priveliștea grandioasă a întregului oraș. Am privit cum răsare prin farmec etajele noilor clădiri din blocuri prefabricate ale cartierului de sud-vest, dincolo de vechea linie de centură a capitalei și am prins să visăm împreună cu ghidul nostru la viitoarea Moscova, la „Boșaiia Moskva” despre care vorbeau în acele zile toți locuitorii orașului, căci nu trecuse decît o săptămînă de la apariția decretului prezidiului

Am văzut, se înțelege, nenumărați moscoviți pe străzi și în parcuri, atrași de lumina blîndă a după amiezilor începutului de toamnă. M-a surprins, însă, marea afleună a amatorilor de înot pe care i-am întîlnit chiar și după orele opt seara la bazinul de curînd amenajat în centrul orașului. Bazinul este într-adevăr unul din noile puncte de atracție ale Moscovei. Inchipuți-vă o piscină cu ape albastre, ocupînd o suprafață care se apropie de aceea a parcului Cișmigiu. Aici te poți scâlda la orice oră din zi sau din noapte, pe orice vreme, căci apa este încălzită artificial, iar din bazin se poate trece direct în cabine acoperite și încălzite.

O altă noutate în viața cotidiană a Moscovei sînt „casele automate”, introduse pe anumite linii de autobuze. Evident, nu ne-am putut lipsi de plăcerea de a ne urca într-unul din autobuzele fără încasatori. Călătorilor sovietici cu care am stat de vorbă, noua măsură li se părea că se poate de firească. Ei vedeau și în acest mic amănunt sur-

venit în transportul zilnic un semn al viitorului. Și pe bună dreptate. Căci societatea comunistă nu înseamnă numai o abundență de produse ci mai presus de toate o transformare a omului, a conștiinței sale, o întărire a sentimentului de răspundere față de colectivitate.

Ca femeie, m-a interesat, desigur și moda. Și trebuie să spun că moda sovietică poate satisface gusturile cele mai exigente. Femeile sovietice și îndeosebi tineretul se îmbracă cu foarte mult gust. Iar magazinele de resort le pun la dispoziție din abundență țesături de calitate, cu imprimeuri frumoase și originale. Același lucru se poate spune despre pantofi. În afară de secțiile de încălțăminte aflate în fiecare magazin mai mult sau mai puțin universal la Moscova există și un magazin special, vestita „Casă a pantofilor” care este de trei-patru ori mai mare decît magazinul „Victoria”. Aici găsești cele mai variate modele. Dar, ca și la noi, pantofii cel mai solicitați sînt, firește, cei cu vîrf ascuțit și cu tocul „cui”.

În magazinele sovietice a început să se introducă pe scară tot mai largă auto-deservirea. Alături de acest procedeu modern m-a surprins în mod plăcut la Moscova și mulțimea cărucioarelor și stelajelor cu aspect atrăgător, instalate aproape pe fiecare stradă, unde poți cumpăra tot felul de lucruri de la celebra „morojenoc” (înghețată), la jucării și bibelouri, obiecte de parfumerie etc. Cărucioarele și stelajele acestea se încadrează organic în peisajul străzii moscovite, cu nota ei specifică pe care călătorul străin o va purta întotdeauna în amintire, alături de imaginea de neuitat a Kremlinului, de silueta impunătoare a Universității Lomonosov, de palatele subterane ale metroului, de fețele luminoase și zîmbetele prietenești ale oamenilor.

Desigur, în cuprinsul unui scurt articol n-am reușit să aștern decît câteva crîmpeie din multitudinea de impresii culese în recenta călătorie în Uniunea Sovietică, a cărei relatare, fie chiar și succintă, ar cere ore și zile întregi.

Elena Deleanu

director al Teatrului Muncitoresc
C.F.R. din București

Cotidian și neobișnuit

Sovietulul Suprem al R.S.F.S.R. Luam ca punct de reper al anticipațiilor noastre uriașă autostradă de centură lungă de 109 km, care va încinge noul oraș întins pe 87.000 de ha. Anticipațiile nu e totuși cuvîntul cel mai potrivit. Autostrada la care ne refeream a trecut doar și ea de pe colile de calc ale birourilor de construcții la o viață aievea. Visam așadar, la noua Moscova, cel mai mare oraș al lumii, care va rezolva curînd una dintre cele mai acute probleme care preocupă astăzi întreaga lume — problema locuințelor și va asigura totodată fiecăruia dintre locuitorii ei o suprafață locativă de 15 m². Totul pentru fericirea oamenilor. A acelor oameni prietenoși, cu priviri deschise și inteligente, îndrăgostii de munca și de orașul lor.

Moda, o preocupare care nu poate lăsa nepăsătoare nici o femeie...

In recreație...

Ca titlurile cârților de cîpății ale omenirii, mele pruncului așteptat vreme îndelungată, motivul unei simfonii celebre.

Unul din aceste orașe fără nume se afla undeva în Stepa flămîndă. Nu știm, dacă harnicii lui constructori și lucrători împodobit orașul cu lozincile despre care dar sintem siguri că ele trăiesc în conștiință călăuzesc în întreaga lor activitate. Așa cum siguri că se gîndesc neîncetat la viitorul orașului, care astăzi este recunoscut doar cu inițiale și două cifre : „S.U.M.-22”.

Așa dar, ce rezonanțe va include viitorul nume al orașului? Din slovele lui vor răzbate, mai îndurabile grave, amintind de locurile ce-l adăuga. Dacă primii lui constructori și locuitori ar fi aici, pe malul sting al fluviului Sir-Daria, cu 30 de ani, ei ar fi reținut sub pleoape veșnicie, imaginea dezolantă a Stepei flămînde de pămînt galben-nisipos. Pe Stepa flămîndă se acoperea primăvara cultivație de rogoz și firuță, dar chiar de la lunii mai, iarba se vestejea și doar pelinul cămîlei rezistau vicisitudinilor climatei. Acum, însă, ei au întîlnit un alt peisaj, anii puterii sovietice, care dezmente numele rilor. Cîteva canale mari și o rețea densă a

— Cînd am să termin școala, eu mă fac marinar... pe o navă cosmică.
(Din „Komsomolskaia Pravda”)

Orășe fără nume

Recensămînt, de anul trecut, numărul orașelor mici au apărut circa 30 de orașe noi. Unele n-au nici nume.

mici potolească setea Stepei flămînde și peste 100 de colhozuri și de sovhozuri și-au întins stăpînirea peste pămînturile fertilizate.

Locuitorii orașului fără nume vor trebui deci să-și găsească seama de faptul că ei sînt acolo, în marea așezare de piatră, solii unei noi civilizații și că orașul lor și-a înălțat zidurile într-o regiune redată vieții prin munca neistovită a oamenilor. Numele orașului va trebui să răsună și de murmurul holderilor de griu, dar și de loviturile grele ale tirnăcoapelor care au deschis cale apelor, despiciind vasta rețea de canale de irigație.

Numele orașului va include apoi cite ceva din cîntecele străzilor înverzite și ale uzinelor moderne.

El va trebui să răsună în consonanță deplină cu liniile urbanistice armonioase, ce-l caracterizează existența. Căci nici o piatră și nici un metru cub de beton n-a fost turnat la întimplare. De aceea explicațiile specialiștilor sînt de prisos; ideile arhitecturale și urbanistice sînt subordonate unor bine chibzuite necesități sociale și se dezvoltă cu multă claritate oricărui vizitator.

Spații mari, amenajați în clădiri speciale sau în aer liber, sînt rezervate activităților cu caracter social și cultural. Clubul, teatrul, stadionul, grădinițele de vară, bibliotecile au intrat în uzul general. Ele simbolizează, cu o neîntrecută forță, una din caracteristicile principale ale operei de construcție a comunistului în condițiile prefacerilor adînci în tehnica producției. În epoca în care funcțiile mașinilor se cer stăpînite cu ajutorul minții și nu al brațelor, cartea, studiul, frecventarea școlilor de diferite grade a devenit o necesitate vitală pentru mase imense de oameni. În viitorul nume al orașului va trebui neapărat să regăsim ceva din această stare de lucruri, o rezonanță anume pentru această trăisătură a epocii.

„S.U.M.-22“ este străjuit în afara zidurilor sale, de două construcții care i-au determinat, într-o mare măsură, nașterea și destinul. O șosea nouă conduce spre șantierul de construcție a celei mai mari stații de pompare din lume, iar o altă spre un uriaș rezervor de apă.

Oamenii sovietici au corectat aici eroarea naturii și au redat Stepei — cîndva flămînde — unul din elementele primordiale: apa. Orice nouă așezare apărută în aceste locuri va purta pecetea victoriilor împotriva naturii. Orașele și oamenii trebuie să cuprindă în ființa lor noua realitate și s-o exprime în chip potrivit.

Acum, cînd scriem aceste rînduri, se naște un nou vîlstar al orașului: fabrica de ciment. Și poate că tocmai pe schelele care înalță o construcție atît de necesară dezvoltării regiunii va apărea, într-un moment de supremă inspirație, numele corespunzător al orașului. Poate că în clipa în care ultima piatră va fi așezată pe cel mai înalt dintre ziduri, muncitorul care va fi obținut această victorie, va murmura sau va striga, cu întreaga satisfacție a actului creator împlinit, numele orașului. Cele citeva sunete, articulate cu aceeași emoție cu care au fost rostite în urmă cu sute de mii de ani primele cuvinte, vor fi reluate, într-un singur glas, de ceilalți muncitori ai fabricii, răspîndindu-se mai apoi pînă în cel mai îndepărtat colț al orașului, ca un cîntec general.

Acum, după ce ne-am oprit asupra trecutului, dacă un asemenea oraș are trecut, și asupra prezentului acestei urbe, putem să medităm puțin și la viitorul ei. Pentru că nimic nu este mai incîntător decît viitorul unui oraș tînăr. Un viitor care începe chiar din prima zi a creației sale. Aici totul cheamă spre ziua de mîine și ziua de astăzi rece pe nevăzute.

O știm prea bine, poezia orașelor bătrîne este plină de arome tari, îmbătătoare și nimeni nu contestă valoarea greu de prețuit a unei ambianțe traistice, bine sedimentate. Dar nu au oare și orașele tinere dreptul la un imn al lor, nu sînt și ele o sursă nesecată de poezie?

Vibrația lor principală se naște parcă din contactul nemijlocit cu viitorul. Ce mesaj ne vor aduce avântii și poezii născuți în asemenea orașe? Ce răsunări originale va cunoaște viața din ele? Iată două dintre multe întrebări posibile, pe care le adică orașele fără nume.

De la apariția mijloacelor de comunicație moderne, oamenii din toate colțurile lumii s-au îndreptat spre vechile centre de civilizație, care au în spatele lor milenii sau secole de existență.

În zilele noastre asistăm la o împropiatare de itinerarii. Drumurile duc, în tot mai mare măsură, spre noua civilizație, comunistă. Oamenii au nevoie de noi peisaje arhitectonice și spirituale. Ele se nasc în întinsul Uniunii Sovietice.

Paul Granea

Cei care dau viață noilor orașe

BETON ȘI GLADIOLE

Nu demult am străbătut „dintr-o suflare” 12.000 de kilometri prin Siberia, Ural și Povoljje. Și ori de unde aș fi privit spre pămînt de la ferestraica circulară a lui „Tu-104”, de pe puntea „Rachetei” sau din cabina vreunui „MAZ” — pretutindeni am văzut macarale. Portative sau cu turn, gigantice sau pitice, macaralele au devenit un element principal al peisajului sovietic.

Cu ajutorul macaralelor s-au înălțat orașe și s-au mutat riuri, au dispărut în apa mărilor create de om, căsuțe strimbe, magazine dă-răpănate și clopotnițe părăsitate. Am colindat orașe cunoscute și nu le-am mai recunoscut: oare în ce punct al acestei mări am trecut, acum cîțiva ani, cu un tramvai antedeluvian, cit o cutie de chibrituri? Unde o fi străduța somnoroasă umbră de tei, unde o fi ripa care se căsca pe aici pe undeva? Au fost dărîmate, reconstruite, astupate.

Am colindat și locuri despre care nu pot spune că „nu le-am recunoscut”, fiindcă nu le-am văzut niciodată altfel. Și numai privind fotografiile devenite istorice, dar cu o vechime de numai cinci ani, mi-am putut da seama (cu toate că, mărturisesc sincer, mi-a fost greu să cred în realitatea lor) ce au reușit să facă oamenii în două mii de zile.

...Cu ce să încep povestirea despre orașul Ceaikovski?

Prima întîlnire cu un oraș înseamnă cunoștința cu străzile lui. Străbătînd șoseaua și străzile drepte, betonate și asfaltate, autobuzul m-a dus în citeva minute de la un capăt la celălalt al așezării, unde urma să locuiesc.

Orașul Ceaikovski oferă locuitorilor săi tot confortul unui oraș mare: spălătorie mecanică și bibliotecă bune, inclusiv una pentru copii, un dispensar de noapte și o Casă a pescarilor pe malul Kamei. Dar baia publică din noua așezare Osnovnoi, făcîndu-se cu plăci de faianță albe ca laptele, unde nu-i niciodată aglomerație și apa caldă nu se termină nici cînd, amintindu-ți

de „Povestirea turnătorului Ivan Koziriov” de Maiakovski! Dar terenurile speciale amenajate pentru jocurile copiilor, care cu balansoarele și scrinciobele, cu policromia lor veselă, par niște poienite înflorite sub soarele primăverii, în mijlocul pădurii de piatră a caselor!

Casele sînt simple și armonioase, nu prea mari, zăgrăvite în culori deschise, cu ogrăzi potopite de verdeață, strălucitor de curate. E chiar de neînțeles cum de se poate păstra totul atît de curat în această așezare de constructori, unde vîntul cără praf cu duimul din gropile de fundație. În centrul orașelului alb, extrem de îngrijit, în fața clubului (în care au dat recent spectacole artiștii teatrului „Maiakovski” din Moscova), se înalță statuia compozitorului. Un bazin cu oglindă mișcătoare, în care cad fără conținere șuvițe delicate de apă cristalină, reeditează în mic binecunoscuta priveliște din fața Teatrului Mare...

Și citeva cuvinte despre florile orașului.

Ochiul boului, tabacul, mixandrele, singele voinicului cresc de-a lungul trotuarelor și sub ferestre, se aștern din loc în loc pe asfalt ca niște covorașe, privesc vesele de sus, de la balcoane (dacă balcoanele au lădițe speciale pentru flori, cum să nu semeni!) Între 9,30 și 18 poți comanda telefonic la orice oră un buchet, potrivit cu evenimentul — bogat, decorativ pentru nuntă, mai modest, de rămas bun. E de-ajuns să formezi numărul „Zelenhozului” (Gospodăria verde), instituție care nu-i prevăzută în listele nominale de investiții ale șantierului.

Gospodăria aceasta nu-i prea bogată — o căsuță înghesuită între un garaj și atelierul de reparat excavatoare, două sere mici și citeva sute de metri pătrați de teren pe care se cară neconținut pămînt negru, gras, ca să poată crește crizanteme și gladiole.

Lumca florilor este condusă de agronomul Iulia Mihailovna Veatkina.

— Constructorii s-au obișnuit cu florile — imi spune agronomul. Nu-i chip să scape cumva vreun strat neșemănat, că vin aici și mă iau la zor: ce s-a întimplat? Vedeți, avem puiete de scorușă, iasomie, liliac. La anul au să-și ia locul pe străzi, printre celelalte flori. E o plăcere seara cînd ieși la plimbare, atîta parfum... Multe familii se mută acum în case noi și nu mai prîdîdim să facem față cererilor de flori... S-ar putea să greșesc, dar în centru am semănat anume tot felul de floricele parfumate, cînd trec îndrăgostiții pe acolo, poate rupe unul vreo floare să o dea iubitei... Nu-i nici o pagubă, pînă dimineața crește la loc. După părerea mea florile au o foarte mare însemnătate în relațiile dintre oameni, necori chiar în neînțelegerile familiare.

Și după o scurtă pauză Veatkina reia:

— Se întimplă uneori să-mi telefoneze pe seară tovarășul Ikomasov: „Bună seara, Iulia Mihailovna. Azi, lîngă poșta, o capră rodea coaja unui tei. Urmărește-o și dacă dai de dînsa, expediaz-o fără pic de regret la abator”. Teribil om e Ikomasov ăsta. Parcă n-ar avea destule pe cap...

Intr-adevăr, teribil om e șeful șantierului hidrocentralei Votkinsk. Nu rabdă nepăsarea, neglijența față de așa numitele „probleme mărunte”, care țîn de traiul de fiecare zi.

Știi despre ce realizări mi-a vorbit mai întîi? Despre canalizare, despre cele 10 vespasiene curate, bine încălzite, despre victoria totală obținută în lupta împotriva muștelor.

Știi ce „construcție” se află acum sub controlul lui direct, pe același plan cu gropile de fundație și ecluzele? Instalațiile pentru uscatul rufelor.

Știi unde poate fi întîlnit uneori seara? La miliție, stînd de vorbă cu vreun flăcău care s-a trezit din beție și ascultă rușinat mustrarea.

În oraș nu circulă autocamioanele, pentru că claxoanele lor groase să nu sperie copiii și să nu dea motive de neliniște mamei. Bineînțeles, e dispoziția lui Ikomasov. A fost construită o fabrică de apă gazoasă, pentru că evasul și limonada nu pot fi transportate la sute de kilometri. Bineînțeles, din inițiativa lui Ikomasov. Au fost înființate o școală medie tehnică de energieticieni și una de felceri. Bineînțeles, prin grija lui Ikomasov. Absolvenții acestor școli nu vor putea fi folosiți pe șantier, pentru că atunci cînd își vor termina studiile, va fi gata și hidrocentrala. De altfel, școlile nici n-au fost deschise pentru asta. S-au gîndit pur și simplu că oamenii vor să învețe, să se facă tehnicieni și ingineri.

În fiecare vineri la ora 11.30 fix, la Ikomasov are loc ședința de planificare a construcțiilor de interes cetățenesc. Nimeni nu face discuții inutile, nu încearcă să minimalizeze problemele: toți știu că în biroul acesta pentru un acoperiș se răspunde tot așa ca pentru un cofraj. Iar la 14.30 are loc altă ședință, chiar pe șantier, cu alți oameni, cu alte cuvinte: armătură, beton, blocuri.

— Anatoli Konstantinovici! Secția opta are nevoie de o macara autopropulsată.

— Da' unde-i macaraua lor?

— Au luat-o la construcția depozitului de legume.

— Atunci să căutăm altă soluție...

În groapa de fundație a hidrocentralei Votkinsk există, ca în orice groapă de fundație, praf, noroi vînt, miros de ciment. Dar muncitorii vin la lucru cu mașinile, care pornesc dintr-o piață frumoasă, asfaltată, cu straturi de flori la mijloc și pavilioane cochete, vopsite în albastru, pe margini. Pe fiecare pavilion este indicată direcția în care pleacă mașinile respective. Locainicii au o vorbă: nimeni nu poate pleca din piața asta prost dispus.

...E plăcut să lucrezi cînd știi că cineva se îngrijește de tine și bunăstarea ta și că problemele personale — casnice, modeste, banale — sînt o preocupare permanentă pentru oameni cărora le-a fost incredințată marea răspundere a șantierului și a constructorilor.

E. Maximova

Orășe și ani

Cel dintâi...

O ANTICIPAȚIE ȘTIINȚIFICO-FANTASTICĂ

(Urmare din numărul trecut)

Forța care îl țintuia tot mai puternic în fotoliu creștea cu fiecare secundă. La un moment dat simțise că-și pierde controlul asupra mișcărilor, care zăceau nepuținătoare pe tabloul de comandă. După câteva clipe, zgomotul motorului își schimbase intensitatea; probabil că racheta depășise bariera sonică. Dar suprasarcina continua să crească. Pleoapele îi deveniseră ca de plumb, și nici gând să le mai poată deschide. De aceea nici n-avu cum să observe că, după numai o secundă, pe tabloul de comandă se aprinsese un bec alb cu inscripția L. Semnalul arăta că prima treaptă își îndeplinite misiunea și se desprinsese de rachetă. În sfârșit, după o nouă creștere a suprasarcinii, Nikolai putu să deschidă ochii...

Schimbându-și pe nesimțite direcția, racheta urma acum o traiectorie tangentă cu globul terestru. Navigând în oceanul aerian, atinsese înălțimi în care atmosfera lipsea cu desăvârșire. La numai patru minute și 47 de secunde de la pornire se desprinsese și ultima treaptă. Racheta se plasase pe orbită.

Programul de zbor prevedea 20 de rotații în jurul Pământului, la o înălțime cuprinsă între 1.500 și 500 de kilometri. Apoi, cosmonautul urma să coboare pentru ca, în cele din urmă, să se catapulteze deasupra Pacificului. Fusese aleasă amerizarea, deoarece prezenta mai puține riscuri. Regiunea în care Șirokov urma să revină pe Pământ era o porțiune de ocean destul de întinsă, mărginită la est de insulele Marshall, la vest de insulele Marshall, iar la sud de insulele Caroline. Limita de nord a perimetrului era mica insulă japoneză Marcus...

Navele sovietice de cercetări științifice și vasele din escadra Oceanului Pacific trimise în ajutorul lui, ajunse primele la destinație, se pomeniră literalmente înconjurate de o sumedenie de nave de pasageri și iachuri, de fel de fel de ambarcațiuni de toate tonajele și naționalitățile, venite să asiste la reîntoarcerea primului cosmonaut.

Baza științifică fusese instalată pe nava oceanografică „Izumrud”, care se afla în permanentă legătură cu toate stațiunile de observare a sputnikului.

Sputnikul evolua cu precizie, conform prevederilor. Prima etapă a frânării fusese detectată de radiolocațiile de pe „Izumrud” și crucișătorul „Petropavlovsk”. Ultima radiogramă transmisă de Șirokov suna: „Am încheiat observațiile. Mă pregătesc pentru catapultare”. Catapultarea nu s-a produs, însă, la locul stabilit, iar sputnikul încetase să răspundă la semnalele convenționale. Două nave sovietice reușiseră totuși să intercepteze, într-un punct situat la 700 km sud-est de locul stabilit pentru amerizare, o explozie strălucitoare și o diră lungă de foc, produse, nu încăpea îndoială, de containerul care se aprinsese deindată ce intrase în straturile mai dense ale atmosferei.

...Acum își amintea bine toate amănuntele. Pământul se afla în stînga lui. Zbură spre răsărit cînd, deodată, începu să se înnopteze. Printr-o simplă apăsare de buton făcu să reîntre în lăcașurile lor hublourile polisate, care protejau luminatoarele de cuarț împotriva încălzirii lor la contactul cu atmosfera. Cele două aparate automate de fotografiat fixau cerul întunecat și la fiecare cinci secunde fotografiau firmamentul cu ajutorul razelor obișnuite și al razelor Roentgen. Imbrățișînd cu privirea claviatura tabloului de comandă, Nikolai constată că totul e în ordine. În afara containerului, printr-o ecluză pneumatică, răzbătea o bandă îngustă, asemănătoare cu cea a mitralierei. La fiecare cinci minute banda revenea, aducînd o probă de atmosferă...

Nikolai se ridică și netezi încă o dată cu mina suprafața netedă a săculețului pe care-l purta cu el. În săculeț se afla toată „avetea” lui: pelicula fotografică, hărțile realizate de aparatele automate, balo-

nașele aurii cu probe. Sacul era umflat cu aer, așa că avea să plutească chiar dacă barca s-ar fi răsturnat. Nimic nu-l putea vătăma: nici valurile, nici stîncile de coral. Dar rechini? Uite, la asta nu se gândise... Vasăzică amănuntul ăsta le-a scăpat... Și cînd te gîndești că un rechin ar putea distruge dintr-o singură înghițitură tot rodul muncii lui, de o valoare incalculabilă!

La început totul păru-se în regulă. Aparatele funcționau normal. Legătura prin radio cu Pământul fusese păstrată conform instrucțiunilor. Sputnikul se rolise în jurul globului terestru, depășind Soarele. Din „azi”, Nikolai trecuse în „ieri” și se întorsese din nou în „azi”. Se desprinsese cu imponderabilitatea, minca și dormea culcat pe spate în fotoliul de comandă, iar cînd se trezea, în față îi apărea uriașul glob ce părea că arde mistuit de o lumină albăstruie. Zărise calota orbitoare a Polului Nord și, după mai puțin de o oră, fotografiasc Antarctida. Planeta

era acoperită de nori dar prin perdeaua lor deslușite totuși contururile continentelor. Acolo, jos, se afla Pământul, cu piramidele Egiptului, cu luxuriantele insule indoneziane, cu vâltucii groși de fum ai coșurilor din marile orașe americane. Acolo jos se aflau și Seriojka, și Nina, și Oleg, și Vasili Haritonovici... Iar sus se afla numai el, singur, singurel. Privi cadranul cronometrului: peste opt minute, automatul urma să pună în funcțiune motoarele de frinare. În clipa aceea avea să se afle, conform calculelor, deasupra regiunii Irkutsk.

Din nou se aprinseseră becurile de control și Nikolai începu să simtă consecințele suprasarcinii. Traiectoria, pînă atunci curbă a sputnikului începu să se abată în jos, spre Pământ. Cînd nu mai rămăseseră decît 400 de kilometri pînă la Pământ, și dedesubt începuse să se zărească oglinda sclipitoare a Pacificului, motoarele de frinare se opriră. Pînă la înălțimea de 80 de kilometri urma să coboare împreună cu containerul, după care trebuia să se catapulteze. Își fixase tocmai la piept prețiosul sac, pregătindu-se să pună în funcțiune releventul radiogoniometric, cînd constată că camera de ionizare emitea la rîndul ei semnale. Să fi încetat oare să funcționeze aparatele de protecție biologică? Dar chiar dacă ar fi fost așa, nu mai era decît la 100 de kilometri înălțime și la altitudinea asta nici nu mai avea nevoie de protecție. Care să fie, însă, cauza semnalelor? Nu cumva era de vină radiația? Intr-adevăr, acul radiometrului sărea cu o viteză uluitoare de la o cifră la alta: 50, 70, 90, 110 raze Roentgen. Nikolai intro-

duse în aparat banda pentru determinarea țării: linia urca mereu și, odată cu ea, creștea și radiația: 150, 180, 200, 220. Altimetrul arăta acum 98 de kilometri. Să fie oare vorba de o nouă zonă de radiații? Cum de nu s-a aflat, însă, de ea pînă acum? Sau poate vreo zonă locală de radiații? De unde să provină însă?

Discurile rotative, care indicau în orice moment coordonatele punctului de pe Pământ deasupra căruia se afla containerul arătau acum 11°21' latitudine nordică, 164°02' longitudine estică. Becul care anunța pericolul lumina acum din ce în ce mai puternic, mai alarmant, iar curba continua să urce, să urce într-una. Între timp, înălțimea scăzuse la 86 km. Șirokov întrerupse comanda catapultei: trebuia, mai mult chiar, era obligat să afle delimitarea acestei zone ucigătoare.

Cum a trecut timpul după aceea nu-și mai amintește. Radiația atinsese 380 raze Roentgen. Apoi începu să scadă. „Culmea” curbei corespundea înălțimii de 67 km. Nikolai începuse să simtă cum se sufocă în container, al cărui pereți încinși, încălziseră chiar și vata izolantă de sticlă. Strînse banda aparatului automat care înregistrase „radiația” și o ascuse în interiorul costumului de protecție. Ei, vasăzică, asta-i tot! Dacă mai zăbovesc câteva minute mă prăjesc de viu în cutia asta de conserve... Se lăsă cu fotoliul cu tot pe spate și puse în funcțiune releventul radiogoniometric. Emițătorul încetase, însă, să funcționeze; probabil că se defectase din cauza temperaturii prea mari. Nikolai rămăseseră o secundă nemiscat. Apoi, hotărîndu-se, apăsă cu putere butonul de catapultare, pentru cazuri de avarie. Și, chiar în aceeași clipă, trapele containerului se deschiseră și din el îșiși, dimpreună cu un șuvoi de aer, un ghem întunecat în care abia puteai recunoaște un om.

Cu toate cele întimplate, Nikolai își păstrase convingerea că, pînă la urmă, va fi găsit și salvat. De fapt se gîndise la asta numai în trecut. Altfel îl urmărea cu tot dinadinsul: de unde să fi provenit radiațiile la înălțimea aceasta, relativ mică?

Plutea în gol, îndreptîndu-se spre Pământ. Pînă atunci nu mai fusese la tropice, așa încît constelațiile lor îl uimeau. Vasăzică asta-l Crucea Sudului... Iar cealaltă, de dincolo, ca un fluture cu aripi uriașe e Orion. La Moscova nu se văd stelele astea... Moscova... La cea de a noua rotație a trecut aproape pe deasupra ei. Ce n-ar fi dat s-o vadă, fie chiar și ca o pată întunecată... Sau, poate, dimpotrivă, luminosă? Își aminti de versurile lui Maikovski: „Moscova din piatră albă, Moscova din piatră roșie”... Ce păcat că poetul n-a apucat veacul sputnicilor...

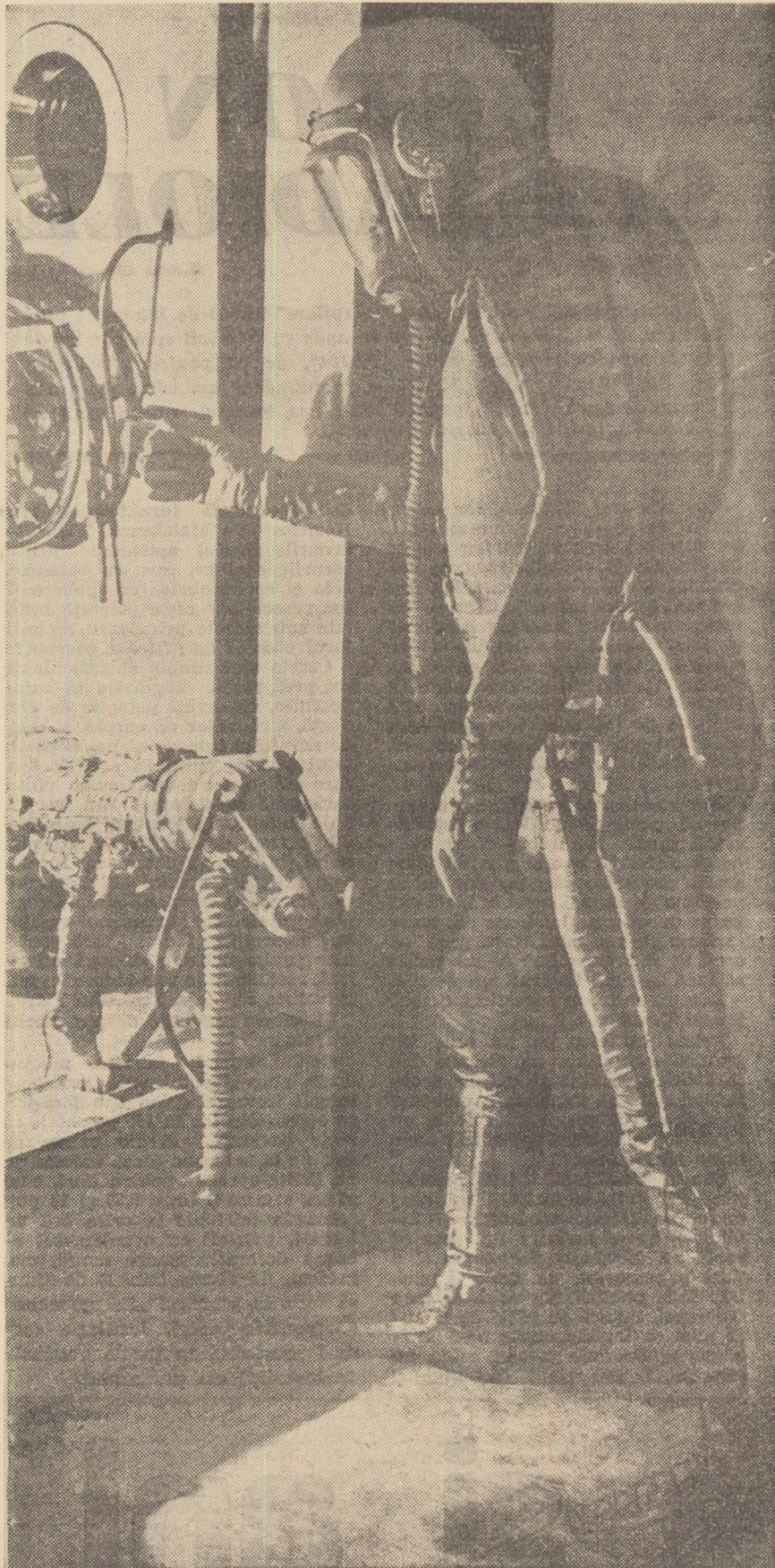
În clipa aceea îl fulgeră un gînd, răspunsul la întrebarea care-l frământase mereu în timpul zborului. Ei, America, America... — rosti cu glas tare scoțînd din buzunarul scafandrului un pătrățel de peliculă. Era harta globului. Plimbă raza subțire a lanternei pe înlinderea albastră a Oceanului Pacific. Ulte și coordonatele: 11°21' latitudine nordică și 164°02' longitudine estică. Apoi degetul alunecă spre niște puncte mici, abia vizibile, în jurul cărora se arătau două inscripții mărunte: „Atolul Bikini”, „Atolul Eniwetok.”)

— Da, America-i de vină! — murmură Nikolai din nou.

Ambarcațiunea care-l purta pe Nikolai Șirokov a fost descoperită de un elicopter cu baza pe nava „Izumrud”, abia după 8 zile de la amerizare. Nikolai slăbise, se bronzase, dar arăta la fel de tînăr. Restul l-ați aflat, nu ne îndoim, din zăre care au vorbit pe larg despre felul cum și-a petrecut timpul primul cosmonaut pe nava „Izumrud”, despre solemnitatea care a avut loc la Vladivostok și despre primirea pe care i-au făcut-o moscoviții. Ați citit, desigur, și comunicarea reprezentantului U.R.S.S. la Organizația Națiunilor Unite, în cadrul căreia au fost prezentate noi date cu privire la contaminarea straturilor superioare ale atmosferei în urma experiențelor cu arme atomice.

Pe Șirokov l-am întilnit cu totul simplător, la pescuit, la numai două săptămîni după înapoierea lui la Moscova. L-am recunoscut din prima clipă, după fotografiile apărute în ziare, dar nu i-am spus-o. În ziua aceea avusese mult noroc la pește. S-a apropiat de mine, am apriș cîte o țigară și am stat de vorbă. Așa am aflat o mulțime de lucruri despre aventura lui în Cosmos.

Sfîrșit

În cabina unei viitoare nave satelit...

*) Statele Unite au efectuat, timp de cîțiva ani, experiențe cu arme atomice și cu hidrogen pe atolurile Bikini și Eniwetok.

Filmul

Azi vă informăm

Se se turnează la „Lenfilm”...

Actrița estonă Evee Kivi, deține unul din rolurile principale în primul film artistic pentru cinerama, care reia motive din „Ultimul viraj”, prezentat nu de mult și pe ecranele noastre.

Și mai aduceți aminte de filmul „Poveste neterminată”? Ca niște file de jur-se derulau secvențele, — momente din activitatea paslota a Lizei, tinăra doctoriță eren. Destinul Lizei și al nerului constructor, omul o ciocotitoare energie pe o boală grea l-a condamnată vreme la nemșcare, produs o profundă impresie asupra spectatorilor. După „Povestea neterminată” a put să fie proiectată pe ecranele sovietice și strălune, umărate scrișori au fost aate studiourilor „Lenfilm” personal regizorului Ermier protagoniștilor — Serghei daretuk și Elina Bistrițka. Aproape fiecare din aceste scrișori se închea cu o rugă: e: aceea de a relua, într-nou film povestea celor eroi și de a urmări, în mare, viața lor. Au trede atunci cîțiva ani. Regi-l Ermier și dramaturgul șev au început să lucreze scenariul celui de al doilea. Intre timp, Serghei Bonuk a dat viață zguduito- Andrei Sokolov din rta unui om”, ostașului abilizat Korostelov din joja”, tanchistului Flo-din filmul italian „Era

noapte la Roma”, iar Elina Bistrițka și-a văzut împlinit cel mai arzător vis: acela de a o interpreta pe Aksinia în trilogia lui Gherasimov, „Pe Donul liniștit”. Acum, însă, Bondarciuk și Bistrițka se pregătesc să retrăiască emoțiile, bucuriile, visele celor două personaje a căror viață își află împlinirea într-o a doua serie a filmului „Poveste neterminată”. Titlul este deocamdată provizoriu: „Povestea continuă”. Scenariul e aproape terminat, iar pe un platou al „Lenfilmului” au și început să se înalțe decorurile, urmînd ca foarte curînd să fie turnat cel dintîi episod.

Iată așa-dar povestea uneia din noile producții ale studiourilor leningrădene. Anul acesta „Lenfilmul” se poate mindri cu o întreagă suită de filme inspirate din actualitate. Printre acestea am aminti în primul rînd de „Un om al viitorului”, turnat în regia lui Nikolai Rozanjev. „Omul” se numește Ivan Kondakov și lucrează într-o mină. Toată lumea îl socotește un „obsedat”, căci Kondakov este preocupat în permanență de invențiile lui, care de care mai năstrușnice: o motocicletă zburătoare, niște cizme fermecate montate pe arcuri, un motor cu combustie chimică, mașini de curățat legume și cîte altele. Toate aceste invenții se nasc ca urmare a dorinței lui de a ajuta oamenilor să-și facă munca mai ușoară, mai plăcută, să trăiască mai confortabil, să se bucure din plin de viață. Scenariul a fost scris de dramaturgul Afanasii Salinski. Așa cum a declarat autorul, Kondakov nu este un simplu rod al fanteziei sale scriitoricești ci imaginea literară a unui erou real, minerul Iakov Gummenik, laureat al Premiului Lenin, cunoscutul inventator al combinel miniere și al altor mașini, aparate și dispozitive. Cine sînt interpreții acestui film? Unul din rolurile principale este deținut de Izolda Izvițka. Ceilalți actori nu sînt încă cunoscuți de publicul cinefil. Sînt tinere talente recrutate de regizorul Rozanjev din trupa Studioului actorului de film din Leningrad și apar pentru prima oară pe ecran.

Scenariile dramaturgului moscovit G. Baklanov stau la baza altor două producții aflate în lucru la „Lenfilm”. Prima se numește „Dureri strălune” și descrie împrejurările complexe în care l-a adus viața pe președintele unui colhoz, drumul dificil al destinului lui. Eroii celui de al doilea film, „Orizont...” sînt elevii ultimei clase a unei școli medii, care, după absolvire, se hotărăsc să plece cu toții pe pămînturile desțelinite.

Regizorul R. Tihomirov, autorul apreciatului film „Evgheni Oneghin” ecranizează acum la „Lenfilm” o altă creație pușkiniană: „Dama de pică”. E interesant de relevat că noul film intrunește aceeași echipă de filmare — de la operator și interpreți pînă la maiștri de lumini, — care a participat la turnarea lui „Evgheni Oneghin”.

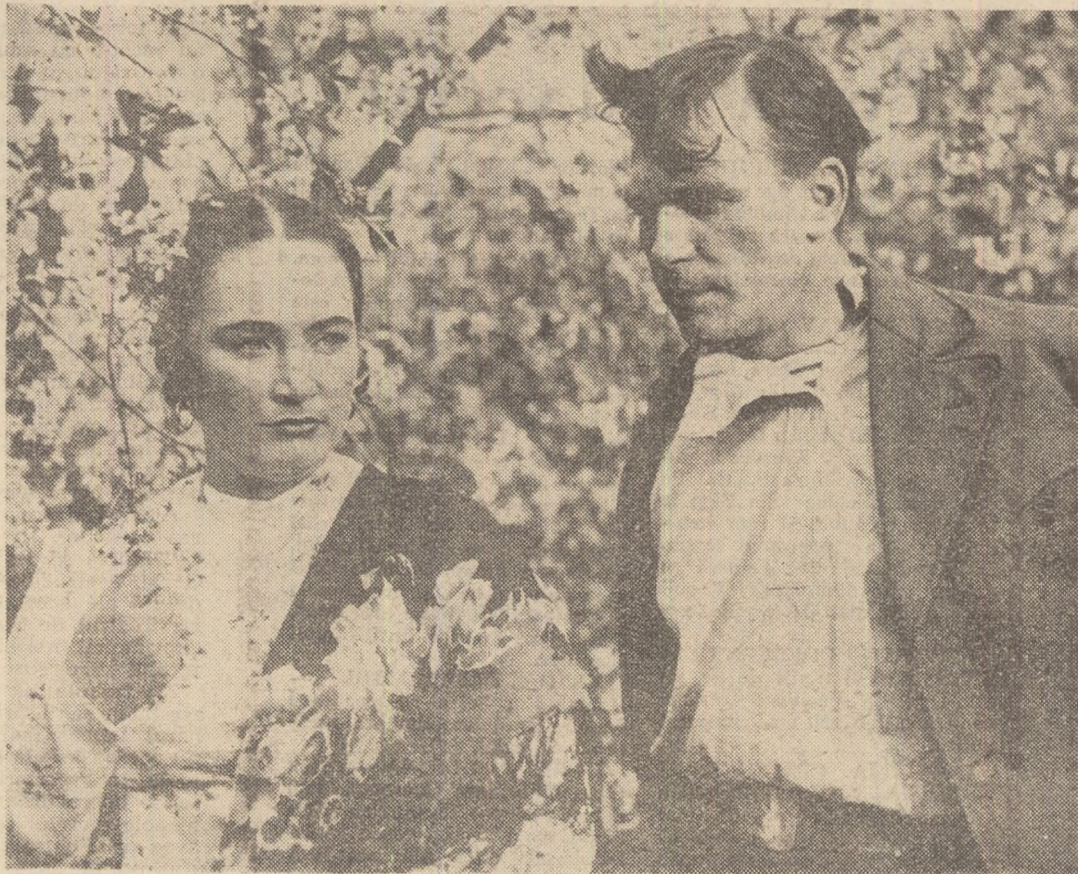
Din munca actuală a studiourilor leningrădene se mai cuvin amintite apoi și două comedii, a căror realizare se află într-un stadiu destul de înaintat: „Tovarășul de drum”, în care rolurile principale sînt interpretate de celebrul tigr Purș și de imblinzitoarea Margarita Nazarova și „Atenție, bătrînico!”, al cărui scenariu a fost scris special pentru actrița Faina Ranevskaia.

REFLECTOR

Filmul „Soarta unui om” ecranizat la cîteva cinematografe din orașul Sidney (Australia) a fost vizionat de mii de spectatori. Ziarul local „Sunday Herald” a relevat magistra-interpretare pe care actual Serghei Bondarciuk dat-o ostașului Andrei Sokolov, iar criticul cinematografic al radiodifuziunii australiene a apreciat „Soarta unui om” poa-figura alături de cele i valoroase creații ale cinematografului mondial.

Regizorul american Joseph Streeck a fost recent petele cineaștilor moscoviți. J. Streeck a avut revederi cu regizori și naristi sovietici, a vizitat studiourile „Mosfilm” „Maxim Gorki”, a asistat la filmări. Într-un interviu acordat corespondentului revistei „Sovetski ekran”, regizorul american a declarat că intenționează să transpună pe ecran nvela lui Cehov „Ionul nr. 6”.

Am să vă scriu...” e o nouă creație a studioului din Sverdlovsk înmănată tineretului. Personajele filmului: fete și băieți veniți din diferite părți ale Uniunii Sovietice, depun o muncă eroică în condițiile aspre ale siberiene pentru înșurubarea unei linii electrice. Interpretii: tinerii actori Zavalova, A. Kuznetsov, A. Lebedev, M. Lvovici.

Liudmila Hiteaeva (Lușka) și P. Cernov (Davidov), într-un cadru din „Pămînt desțelenit”, noua trilogie cinematografică inspirată de romanul lui M. Șolohov.

Primul film cosmic

De cîteva zile, pe ecranele sovietice rulează în cadrul jurnalelor de actualități documentarul despre călătoria cosmică a cățelușelor Belka și Strelka la bordul celei de a doua nave-satelit. Filmul se numește sugestiv „Pămînt-Cosmos-Pămînt” și suscită un deosebit interes. Imaginile au fost transmise cu ajutorul instalației de televiziune aflată în interiorul containerului cu animale și au fost înregistrate pe Pămînt. Cu ajutorul lor se poate urmări pentru prima oară comportarea unor ființe vii în timpul zborului interplanetar. Cadrele, suficient de limpezi, redau starea, dispoziția cățelușelor în diversele etape ale călătoriei... Iată-le pe Belka și Strelka foarte curînd după lansare. Strelka stă liniștită pe scaunul ei. Belka însă latră, e nervoasă, pare că nu se poate acomoda cu noua situație. Dar îndelungatul antrenament își arată roadele: după cîteva timp se liniștește.

Imaginile care urmează oglindesc comportarea cosmonauților în condițiile stării de imponderabilitate. Cu toate că această stare are o influență deosebită asupra organismului, animalele se comportă excelent.

Cadrele filmului prezintă de asemenea și comportarea celorlalți cosmonauți: șoareci, șobolani, musculițe și a plantei care a continuat să înflorească în cursul zborului și chiar după revenirea pe Pămînt.

In curînd pe ecrane

„Invierea” după Lev Tolstoi

Cu prilejul semicentenarului morții marelui clasic al literaturii ruse, cineaștii „Mosfilmului” au început să lucreze la

adaptarea pentru ecran a romanului „Invierea”. Scenariul a fost scris de dramaturgul Evgheni Gabrilovici, iar regizorul filmului este M. Sveișer. Alegerea actorilor ce urmează să întruchipeze personajele principale — Katiușa Maslova și Nehliudov — a însemnat cea mai dificilă etapă din perioada premergătoare filmării. Pentru cele două roluri au fost instituite adevărate concursuri care au desemnat doi talentați actori: Evgheni Matveev, de la Teatrul Mic din Moscova și Tamara Semina, absolventă a Institutului unional de cinematografie. Pentru Tamara, rolul Katiușei Maslova are o deosebită semnificație: este lucrarea ei de diplomă.

Într-un interviu acordat revistei „Sovetskaia kultura”, regizorul M. Sveișer a declarat printre altele: „Vrem ca filmul nostru să exprime înflăcărutul protest al scriitorului împotriva cruntei orînduirii țariste întemeiate pe exploatare și umilirea demnității umane. Ne vom strădui să relevăm idealurile umaniste, luminoase, în numele căror milita Tolstoi, lupta lui pentru o viață mai bună, pentru un om mai bun”.

La Birlad o mină prietenească...

Un bilanț strălucitor

Nu-i, desigur, un lucru nou pentru nimeni. Birladul, aidoma tuturor orașelor patriei, și-a schimbat înfățișarea. Din vechiul tirgușor cu căsuțe pricajite înșiruite de-a lungul unei ulițe lungi cu câteva dugheni și circiumi tapitate de muște și duh-nind a „secărică” n-a mai rămas decât amintirea. În anii puterii populare s-au ridicat nenumărate case, la care s-au adăugat azi minunate blocuri muncitorești, școlile nu mai pot fi asemuite celor de ieri, altele sînt străzile orașului, cu totul diferiți sînt, desigur, și oamenii — mai ales oamenii.

Pentru că Birladul are și o altă inimă — o inimă tinăra dăruită vechiului tirg moldovean de vrednicia oamenilor zilelor

și continuă să-l acorde poporului nostru.

Directorul adjunct al fabricii, Iosif Milancevici și inginerul șef Gh. Badea, obișnuți să calculeze totul în procente definesc astfel acest ajutor: „E de o sută la sută!” Intr-adevăr — la împlinirea acestui deceniu de la începerea construcției fabricii de rulmenți din Birlad — se va aminti de bună seamă că proiectele fabricii au fost întocmite de constructorii sovietici. Străbătînd apoi imensele hale ale fabricii, ochiul desprinde lesne citind mărcile mașinilor, că întreg utilajul cu care este dotată fabrica — mașini-unelte, mașini de forjat, aparatură de control, instrumente electrice de măsură, specifice fabricării rulmen-

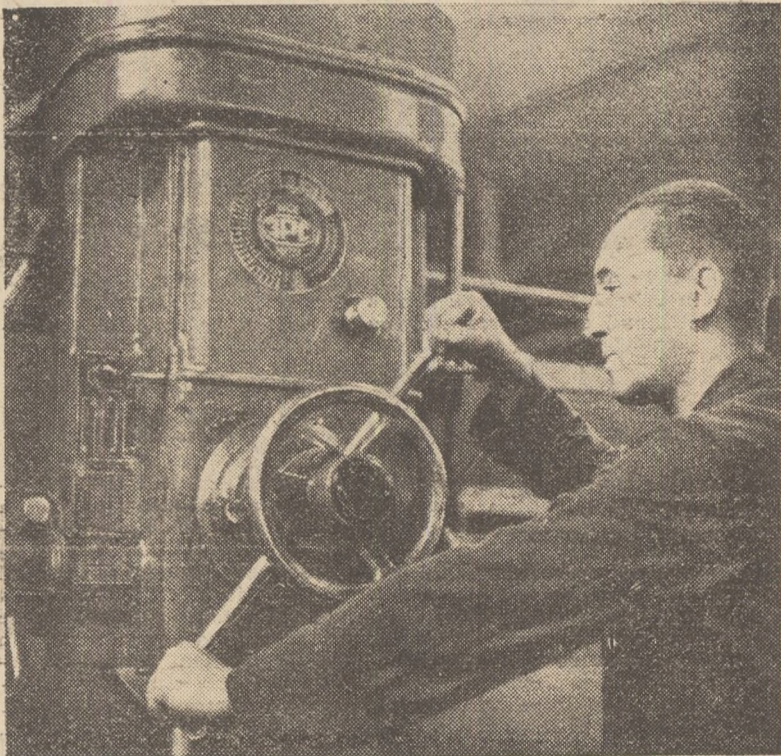
De asemenea, în anumite probleme mai complicate, inginerii și tehnicienii de la fabrica de rulmenți care au studiat ori s-au specializat în U.R.S.S. păstrează legături cu colegii lor de la fabricile de rulmenți sovietice. Iată-l, de pildă, pe șeful secției sculărie, Capiton Vintilă, tehnician care a lucrat în uzina „I. G. P. Z.” din Moscova. „De atunci, din 1952, păstrez prin corespondență legătura cu tovarășii sovietici de la uzina unde mi-am făcut practica, ne spune el. Scriu regulat tovarășului Vasili Nikolaevici Koterev și lui Vasili Ivanovici Slesarciuk. Le cer sfaturi în rezolvarea multor probleme și primesc, fără întârziere, răspunsuri care se dovedesc întotdeauna prețioase. În același timp, ei ne fac cunoscute, prin scrisori, realizări de-ale lor ca și noi să le aplicăm aici. În felul acesta am reușit să dobîndim o îmbunătățire a calității matrițelor de presat corpul de rulare. Aș mai vrea să adaug — ne mai spune Capiton Vintilă — că fiecare scrisoare primită din partea tovarășilor sovietici este un prilej de bucurie pentru întreg colectivul fabricii care vede cu cită dragoste ne este urmărită munca și cit de mult îi bucură pe tovarășii sovietici succesele noastre”.

La fel ne vorbește și mecanicul-șef al fabricii, inginerul Ioan Sălcău care, în răstimpul dintre 1950 și 1955, a urmat Institutul de mașini-unelte și scule din Moscova, făcînd practică în diverse uzine, ca de pildă la „Krasnii Proletari”.

Am păstrat legăturile cu prietenii mei sovietici, de care mă simt legat încă de pe băncile Institutului sau din munca în fabrici. Mă bucur de fiecare dată cînd primesc o veste de la ei și nu șovăi să le cer sfatul. Așa, de pildă, Nikolai Sarokin și Serghei Hlapotkin de la uzina de rectificat din Moscova, ne-au ajutat la rezolvarea unor probleme tehnice privind funcționarea diferitelor organe ale mașinilor-unelte și ne-au comunicat o seamă de inovații de mare preț pentru îmbunătățirea continuă a calității.

Muncitorii, tehnicienii și inginerii fabricii de rulmenți din Birlad au dreptul să privească cu legitimă mulțumire, în lumina izbutirilor lor, opera durată de miinile lor. Ei văd, pe drept cuvînt, în fabrica lor, încă un semn al vieții noi care și-a deschis porțile pentru ei și pentru copiii lor. Și, în același timp, una din pietrele de temelie ale luminoaselor lor zile de miine.

Bogdan Varvara

Strungarul Gh. Costăchescu

noastre. Ați înțeles că ne referim la fabrica de rulmenți — care împlinște zilele acesteia zece ani de cînd i-a fost pusă temelia.

Ce poate spune o bilă

Numai după trei ani de la punerea primei pietre de temelie a ieșit de pe poarta fabricii primul rulment cu bile. El se află azi — simbol al destiniciei muncitorilor noștri — la Comitetul regional de partid din Iași.

Un rulment cu bile!

Pare atît de simplă piesa și, totuși, ea a revoluționat cîndva un întreg sector al tehnicii! În fabrică circulă o vorbă — nu se mai știe azi cine a rostit-o cel dintîi — potrivit căreia nu există pe lume decît două vehicule vădute de rulmenți cu bile: cele două care de pe cer — Carul mare și Carul mic. Dar dacă rulmentul cu bile nu poate fi descoperit în cele două constelații el poate fi aflat, în schimb, în toate vehiculele și în mulțimea de unelte pămîntești — în tractoare și electromotoare, la vagoane de drum de fier și diverse mașini-unelte — strunguri, mașini de rabotat și multe altele. Bila pune dar în mișcare o întreagă gamă de activități ale omului, sporește vitezele de transport sau de lucru ale mașinilor, asigurîndu-le o precizie mult mai mare în funcționare și contribuind la întreținerea lor lesnicioasă.

Dar această bilă, încadrată în rulmentii fabricii birlădene, ar mai putea spune că, dacă își dovedește azi utilitatea pe atîtea planuri — în munca petroliștilor și minerilor, a muncitorilor din uzine și a oamenilor muncii din agricultură, și asta nu numai în cuprinsul țării ci și dincolo de hotarele ei, contribuind astfel la sporul de prestigiu pe care tinăra noastră industrie îl înregistrează an de an în viața economică internațională — ea izvorăște din marele și frătescul ajutor pe care Uniunea Sovietică l-a acordat,

șilor — sînt venite din U.R.S.S. Dar mai mult ca orice este de o elocvență deosebită ajutorul acordat în direcția formării și desăvîrșirii multor cadre. O serie de tineri — tehnicieni și ingineri — au studiat în instituta sovietice făcînd apoi practica în diferite fabrici similare. Schimburile de experiență și-au dovedit, și ele, eficiența ori de cite ori au avut loc. Așa, de pildă, tovarășii de la fabrica de rulmenți din Birlad vorbesc cu recunoștință de schimbul de experiență efectuat în 1958 — cînd au plecat în U.R.S.S. mai mulți ingineri și tehnicieni

Poșta redacției

CONSTANTIN MIROIU — Cugir: Ne pare rău, dar nu avem posibilitatea să vă trimitem fotografiile cerute. Acestea se găsesc la librării, centrele de difuzare a cărții și la casele cinematografelelor.

RADU BOLNAV și RADU COLESCU — Dorohoi: Iată adresele solicitate: Mara Ukstini, ulița Martas nr. 9, kvartira 13, gorod Riga, Latviiskaia S.S.R. (R.S.S. Letonă); Erika Gekis, ulița Ziemelin nr. 2, kvartira 2, gorod Riga, Latviiskaia S.S.R. Pe cele două prietene din Riga le interesează cultura și arta românească, viața poporului român. 2) Fiulul „Valurile Dunării” a obținut unul din Marile Premii ale festivalului de la Karlovy Vary.

SERGHEI COLOȘENKO — Birlad: Carul trimis de dv. nu este legat de specificul revistei noastre, astfel încît nu l-am putut utiliza.

CORNELIA CRĂCIUNESCU — Moldova Nouă: 1) Regretăm dar nu sîntem în posesia unor date precise. Se pare însă că presupunerea dv. corespunde realității. 2) Vă puteți adresa regizorului Liviu Ciulei, regizorul

filmelor „Erupția” și „Valurile Dunării”. Ar fi bine să-i scrieți la Teatrul Municipal, B-dul Schitu Măgureanu nr. 1.

IOHANA LOMBERT — com. Socul, raionul Caransebeș: Actorul despre care întrebați este Vsevolod Safonov. Și-a făcut debutul în filmul „Soldații”, în rolul ofiterului Kerjentev. A deținut apoi roluri principale în filmele „Uraganul”, „Afacerea pestriților”, „De partea cealaltă”, „Fete de aceeași vîrstă”. Rolul pe care-l îndrăgește cel mai mult este personajul Alexei Kostrov din „Chemarea văzduhului”, căci înainte de a se dedica filmului, Safonov a urmat cursurile unei școli de aviație. Veți avea ocazia să-l revedeți în filmul „In ajun”, unde apare în rolul învățătorului Bersenev.

VIAD HARALAMBIE — Brăila: E suficient să specificați pe adresă: Jeleznodorojnii Institut, Leningrad.

DORINA RUGINĂ — com. Carvăn, regiunea Constanța: Iată adresa: Rimma Karastelina, Kuibisevskaia oblasti, gorod Novokuibisevsk, ulița Mironova 14-A Kv. 40. Rimma este bibliotecară la o rașinărie din Novokuibisevsk.

43 medalii de aur, 29 de argint și 31 de bronz, — este strălucitul bilanț al splendei victoriei repurtate sportivii sovietici la Roma. Flacăra olimpică este acum să și deasupra stadionului Centomilla nu mai filție drapel olimpic cu cele cinci cercuri; dar de pe acum pustii parcă se mai aud încă ropotele nesfîrșite aplauze care au răspălit pe Șavlakadze, pe Ozolina, pe na și Tamara Press și pe toți ceilalți sportivi sovietici vîngători în zilele de neuitat ale celei de-a 17-a Olimpiade.

Timp de aproape trei săptămîni toți iubitorii de din lume au avut privirile ațintite spre Roma, au urcasi pasiune fiecare zi a întrecerilor, fiecare nou rezultat surpriză, s-au bucurat ori s-au întristat din rezultatelor. Noi am fost dintre cei care s-au bucurat toată inima. Căci alături de sportivii sovietici, reprezentarii noastre s-au comportat foarte bine, ocupînd un lent loc 10 între cele 85 de țări participante.

Acum, cînd „focul” întrecerilor s-a potolit, pretut se face bilanțul rezultatelor, se analizează performanțele. Toate zările sportive, toți experții sînt unanimi în cunoaște victoria deplină a sportivilor sovietici. Într-o concursînd la aproape toate disciplinele, reprezentarii U.R.S.S. au demonstrat o pregătire excepțională, o măiestrie și o imensă voință de a învinge, reușind să de multe ori victoria chiar la probe în care nu li se prima șansă. Așa s-a întîmplat la săritura în înălțime aruncarea ciocanului, la ciclism etc. La disciplinele și pînă acum erau superiori sportivii sovietici au victoria și mai detașat decît în trecut. Astfel, în zile ale Olimpiadei, în cadrul întrecerilor de gimnastică, Larisa Latinina, Sofia Muratova și Polina Astasheva au dominat complet concursul. La băieți, Boris Štaliș reușit cea mai valoroasă performanță a Olimpiadei — medalii de aur, una de argint și una de bronz.

Făcînd clasamentul pe națiuni pe baza rezultatelor nute la fiecare probă pe primele 6 locuri, (așa, cum cut agenția americană U.P.I.), superioritatea Uniunii tice devine și mai evidentă: 810,5 puncte, față de ale S.U.A. În legătură cu aceasta, trebuie să deschis paranteză: la Roma sportul american a suferit o înfrîngere. Sportivii americani au fost întrecuți în roase probe în care dețineau pînă acum supremația s-au putut menține pe locul II în clasamentul general națiuni decît datorită aportului valoros adus de câștigativii de culoare, — cum a recunoscut președintele Comitetului Olimpic internațional, americanul Avery Brundage.

„Surprizele” olimpice care au marcat aceste înfrîngeri despre care s-a scris atît de mult în presa occidentală, fost surprize numai pentru necunoscătorii. În realitate Roma și-a spus cuvîntul o superioritate generală, materială, care-și are originea în însăși superioritatea a sistemului socialist asupra celui capitalist. Simpla că aproape jumătate din medalii olimpice au luat spre țările lagărului socialist este edificator în această vință. Este o mare victorie, la care cea mai importantă contribuție au dat-o sportivii sovietici. De aceea, pe dreptate, triumful lor a fost salutat cu bucurie de presa sovietică. Exprimînd sentimentele generale, „Luceafărul” a scris: „Vă felicităm pentru victorie, dragi prieteni purtat cu cinste drapelul sportiv al Patriei noastre dioanele Italiei!”

P. Voinea

Insemnări despre repertoriul noii stagiuni

(Urmare din pag. 2-a)

Belomor — piesă pe care cîteva teatre ale noastre au jucat-o cu mult succes în stagiunile trecute, o vor relua în această stagiune — alți drama sovietici s-au inspirat din viața muncitorilor și actualile șantiere ale comunismului și au scris se noi, pătrunse de patosul muncii constructive „Fiul secolului” de A. Kuprianov, de pildă, o bită forță de convingere, în lupta împotriva concepțiilor și deprinderilor vechi, retrograde. Toată viața oamenilor de pe un mare șantier este ratată și piesa „Inceput de viață” de K. Finn, în eroismul tineretului capătă un puternic relief schimb piesa „Ecou îndepărtat” de Sava Golovki constituie un fel de „memento” în timp de al războiului aducător de suferință și nenorocire, îndeplinind un dublu obiectiv: a chema oamnelor la luptă pentru pace, pentru ca atrocitățile războiului să nu se mai repete și în același timp a deștră înaltul profil moral al oamenilor sovietici rezolvă probleme dureroase, deosebit de dificile conform normelor înaintate ale eticii comuniste. Această diversitate în ceea ce privește programele clasice. În timp ce la Teatrul Secuier Tg. Mureș se va juca „Egor Bulcișov și alții”, Gorki, Teatrul de Stat din Pitești va stîrni hădele ris ale spectatorilor cu „Revizorul” de M. Gorki iar Teatrul de Stat din Timișoara va încerca exprime cît mai mult din poezia cehoviană în tacolul „Treii surori”.

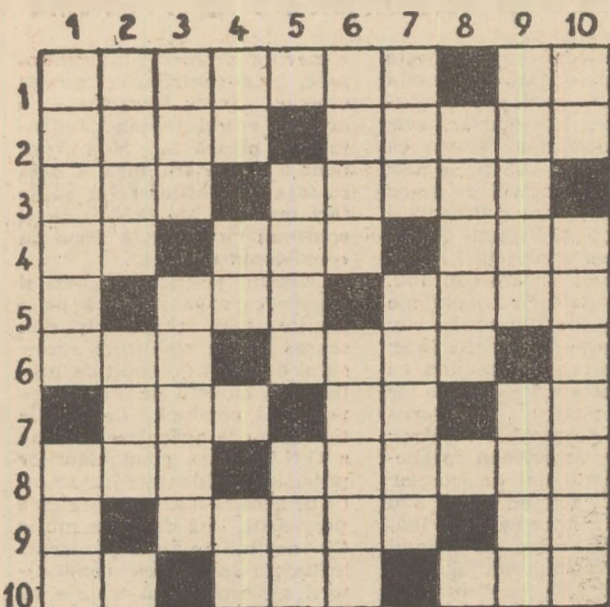
Nu trebuie să uităm de asemenea că în timpul acestui an se va sărbători pe plan mondial semicentul morții marelui Lev Tolstoi. Teatrele noastre nu vor lipsi de la această aniversare a culturii mondiale. În repertoriul mai multor teatre au fost scrise opere dramatice sau dramatizări după manele marelui scriitor, astfel încît spectatorii să aibă prilejul să se întîlnească cu celebrele personaje de Katiușa Maslova („Iavierea”), Anna Karenina cu comicele personaje din „Roadele învățătorului”. Stagiunea se anunță, așadar, darnică în creație artistică.

TOT UNU ȘI UNU

ORIZONTAL: 1) Vin în boabe — Marcă sovietică de avioane. 2) Corp — Graul izvorului. 3) Băutură de Jammaica — Defect la mașina... deprinderilor. 4) În nuc! — Vestitor al primăverii — O minge care nu e minge. 5) Tare — Cîntec de pasăre. 6) Specie de antilopă — Zis. 7) Amator de miere gratuită — În corp! — Jumătate humă. 8) Nici nu înmulțește, nici nu împarte — Răpitoare cu ochi ageri. 9) ... — Severin — Crud la mijloc! 10) În muncă! — Ne oferă materia primă pentru torturi — Animal rozător.

VERTICAL: 1) Rotunjește, găurește, zimțuiește — Copacul... oraș. 2) Manevră de scamator — Schimbător de verighete. 3) Rom — Durere. 4) Lup fără cap! — Impreună — Unic. 5) Prelegere despre ...mersul apei — Voi. 6) Apa lînii spălate — Prima parte a enigmei sfînzului. 7) Fiu al

R.S.F.S.R. — Un bărbat și o moldoveancă. 10) Cetatea ...din femeie. 8) Docil. 9) Înapoi urmă! — Mămăligă în deve (reg.) — Presupus cronăcar nire.

În curînd la cinematografele „23 August” și „Libertății” Norii părăsesc cerul

O producție a studioului cinematografic din Sverdlovsk

Scenariul: A. ABAKAROV
Regia: N. JUKOV
Imaginea: A. TROFIMOV
Muzica: M. K. KOJLAEV

cu

B. MURADOVA, M. KUHMAZOV, T. HAȘAEVA, M. SULTANMURADOV, H. KAZIMAGOMEDOVA, A. MAXUDOV, S. MURADOVA, Z. NABIEVA, B. AIDAIEV.

PREFERAȚI BOCANCI
 produși de
 fabrica de piele
 și încălțăminte
 Rimnicu-Vilcea
 — — — — —
*Sînt durabili
 și aspectuoși*

Consumați
 renumitele produse
 ale I.R.I.C.
BURDUJENI
 SUCEAVA
MEZELURI SUPERIOARE
 într-un bogat sortiment

PROMOEXPRES

Nu uitați! **MARTI** *Nu uitați!*

ULTIMA ZI CIND PUTETI DEPUNE BULETINELE ABONAMENT

MIERCURI TRAGEREA

Întreprinderea raională de industrie locală
„Olga Bancic”
 Horezu, regiunea Pitești
 produce și livrează:
 — filler — calcar
 — mozaic — calcar, granulație de la 1-5
 — cahle de teracotă
 Plata prin virament, livrarea pe bază de comenzi ferme

Întreprinderea de industrie locală
„23 AUGUST”
 Gura Humorului, str. I. V. Stalin, 51
 Regiunea Suceava
PRODUCE ȘI LIVREAZĂ:

- Salopete doc — toate dimensiunile
- costume vătuite complete
- ha'ne vătuite pentru bărbați și copii
- pantoli „tenis” orice mărime
- ghețe cu fețe din postav cu talpă de cauciuc
- cizme de cauciuc, pentru protecție
- curele trapezoidale pînă la dimensiunea de 2.360 m.

Toate produsele sînt de bună calitate
 Livrăm pe bază de comenzi ferme

Consumați
SUC de ROSII

● Băutură naturală, gustoasă, bogată în vitamina A și C ● Foarte indicată pentru funcționarea normală a digestiei, sistemului nervos etc. ● Combate: astenia, anemia etc.

Se recomandă atât pentru adulți cit și pentru copii de toate vîrstele.
 Cereți această băutură la toate magazinele și chioșcurile alimentare.

TOATE PRIVIRILE SPRE O.N.U.

PE ORDINEA DE ZI: ● Dezarmarea ● Independența națională și dezvoltarea economică a popoarelor.
● Problema sistării experiențelor nucleare și termonucleare ● Problema algeriană.

Au mai rămas numai patru zile pînă cînd în clădirea cu 40 de etaje de pe East River din New York, președintele Adunării Generale va vesti deschiderea lucrărilor celei de-a 15-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. Pregătirile febrile sînt pe sfîrșite, au loc ultimele consultări și tratative. Componența multor delegații a fost stabilită iar delegațiile multor țări au pornit la drum. Pe motonava „Baltika” se îndreaptă spre New York conducătorul guvernului sovietic N. S. Hrușciov și alți conducători ai țării socialiste, printre care tovarășul Gheorghie Gheorghiu-Dej.

Nu există ziar sau revistă de pe glob care să nu scrie, în aceste zile, despre apropiata sesiune a Adunării Generale a O.N.U. Și mai înainte, se înțelege, sesiunile Adunării Generale rețineau atenția opiniei publice internaționale. De astă dată, însă, după părerea celor mai mulți comentatori politici, apropiata întrunire a Adunării Generale a O.N.U. se poate transforma în cea mai importantă sesiune din istoria acestei organizații internaționale. Într-adevăr, pe ordinea de zi a sesiunii sînt înscrise cele mai importante probleme ale clipei de față: dezarmarea, independența națională a popoarelor și dezvoltarea lor economică. Pentru prima oară în istoria O.N.U., după exemplul Uniunii Sovietice, în fruntea delegațiilor multor țări se află cei mai de seamă conducători de stat și politici, investiți cu drepturi și împuterniciri largi.

Problema cheie

Cine a călătorit cu pluta pe apele repezi ale unui riu știe ce înseamnă ca la un moment dat un număr de bușteni să se așeze de-a curmezișul acestuia. Ca să iasă din încurcătură, plutașul cu experiență trebuie să găsească și să înălțare neapărat buștenul care a oprit mersul plutei. La fel se întâmplă și în politică. Din nenumăratele probleme internaționale, omul politic lucid trebuie să știe să găsească problema care o dată unită din loc poate deschide calea spre instaurarea unei păci trainice în lume. Iar astăzi toate faptele arată că această problemă este dezarmarea.

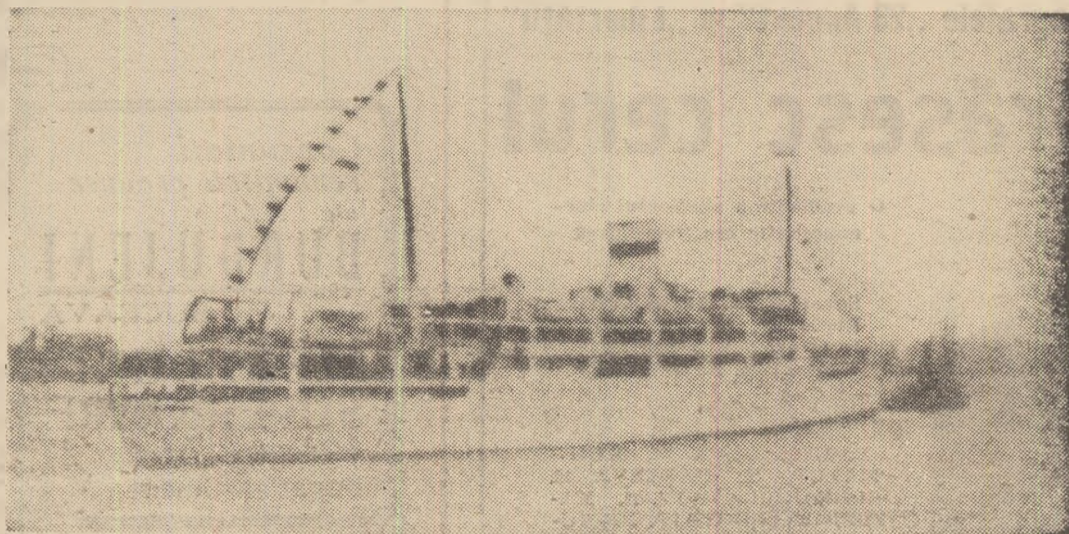
Nu de mult, folosind un „creier electronic” savantul elvețian Jean Jacques Babol a calculat că în ultimii 5.559 de ani omenirea a trecut prin 14.513 războaie în care au murit 3.640 milioane oameni. Uriașe valori au fost distruse în această mare de sînge și foc. Și trebuie să ne gândim că aceste cifre se referă la războaie în care n-au existat mijloacele de distrugere pe care le posedă astăzi omenirea. Cine gîndește cît de cît rațional își dă seama ce primejdie ar însemna pentru omenire un conflict militar în actualele condiții.

A trecut un an din ziua memorabilă cînd, de la înalta tribună a Organizației Națiunilor Unite, conducătorul guvernului sovietic N. S. Hrușciov a prezentat planul de dezarmare generală și totală. Acest plan poate permite omenirii să iasă din labirintul războiului rece pe calea largă a colaborării internaționale, pe calea prosperității sociale și economice.

Derută printre maniacii „războiului rece”

Este limpede, însă, că în cercurile imperialiste agresive mai există destui maniaci care ar dori să traducă în limbajul războiului controversa ideologică a vremii noastre. Este vorba de forțele influente care s-au înclăștat de ghețurile

„războiului rece” și a căror existență depinde de continuarea politicii de pe „poziții de forță”, de cursa înarmărilor. Iată de ce, pe măsură ce se apropie ziua începerii lucrărilor celei de-a 15-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., se simte tot mai mult iritarea

Vasul „Baltika”

boss-ilor politicii americane, tonul presei „marelui business” devine tot mai isteric. Ziarele americane, declarațiile politicianilor arată că cercurile guvernante din S.U.A. nu știu pur și simplu pe unde să scoată cămașa. O seamă de ziare neștiind cum să reacționeze își umplu paginile cu invective triviale. Altele, trădînd panica de care au fost cuprinse, au căzut în misticism: „Ajută-ne doamne să ne purtăm crucea”, scrie „Wall Street Journal”. În sfîrșit, unii comentatori și-au pierdut în așa hal capul încît se întrebă dacă n-ar fi cumva cazul ca O.N.U. să fie evacuată din New York într-o altă țară.

Ce dovedesc toate acestea? Un singur lucru și anume că S.U.A. nu au nici un program concret cu care ar putea să se prezinte în fața forului mondial al Organizației Națiunilor Unite și pe care l-ar putea opune planului de dezarmare generală și totală prezentat de N. S. Hrușciov.

„Hrușciov a făcut o muta-re — a scris ziarul danez „Fjens Tidende”, exprimînd o părere foarte răspîdită în Occident — care, oricum ar fi împrejurarile, îi va asigura o poziție avantajoasă pe tabla de șah a marilor politici. Dacă Eisenhower, Macmillan și conducătorii altor guverne occidentale vor sosi la New York, Hrușciov îi va constrînge să accepte convocarea unei conferințe a șefilor de guverne ai tuturor țărilor membre ale O.N.U. și prin aceasta își va asigura victoria. Dacă nu vor veni, însă, întreaga atenție se va concentra asupra reprezentanților țărilor socialiste și victoria lui Hrușciov nu va fi mai mică”.

„Mașina de vot” scîrție tot mai tare

Washingtonul se teme de asemenea de faptul că diplo-

mația americană nu mai poate conta pe majoritatea automată din cadrul Organizației Națiunilor Unite. Într-adevăr, evenimentele recente au arătat că atmosfera de la O.N.U. se deosebește astăzi radical de aceea de acum zece ani. Prestigiul internațional al Uniunii Sovietice și al celorlalte țări socialiste a sporit incommensurabil. În cîmpul politicii mondiale și-au făcut apariția multe state noi care și-au cucerit independența și care sprijină cu căldură eforturile depuse de U.R.S.S. pentru rezolvarea problemei dezarmării. „Mașina de vot” americană injghetă în primii ani de existență a O.N.U. scîrție tot mai tare. Mulți dintre cei care înainte ridicau mina la primul semn al Washingtonului refuză acum să facă jocul unor interese străine. Referindu-se la această împrejurare, ziarul „Ethiopian Herald” scria:

a marilor probleme internaționale, prin contribuția întregii omeniri. „N. S. Hrușciov — a arătat ziarul indian „Jugantar” — pleacă la New York pentru a declara încă o dată în fața delegațiilor celor 82 de țări membre ale O.N.U. că el continuă să creadă ferm în coexistența pașnică”.

Oamenii politici burghezi și ziarele care se situează pe o poziție mai realistă își dau seama că, în condițiile succesului deosebit dobîndit de propunerea ca șefii de stat și guverne să conducă delegațiile țărilor lor la apropiata sesiune a O.N.U., lipsa conducătorilor puterilor occidentale și arunca pe aceștia într-o izolare fără precedent. Iată de ce în multe țări capitaliste ziare și cercurii influente insistă să conducătorii guvernelor să trateze cu cea mai mare seriozitate noua inițiativă de pace a U.R.S.S. Liderul partidului laburist ar

O.N.U. este absolut limpede că Macmillan trebuie să urmeze acest exemplu”. Aceeași părere este exprimată și de opinia publică din Franța. Astfel ziarul „Combat” a scris: „Puterile occidentale vor fi constrînse, indiferent dacă vor sau nu o vor, să reia dialogul la nivel înalt”. Stirile care sosesec din Statele Unite arată că poporul american își alătură și el glasul la cererile oamenilor de bună credință.

O lună importantă în calendarul politic internațional

Pe vremuri regii Prusiei obișnuiau să scrie pe tunurile lor „Ultimul argument al regelui”. În lumea capitalistă mai există și astăzi destui maniaci gata să pună în mișcare armele — acest ultim argument al capitalismului muribund. Forțele iubitoare de pace apreciază în mod lucid acest fapt. Ele apreciază în mod realist însă, și un alt fapt, anume că situația din lume s-a schimbat radical. Adevăr care se reflectă și la O.N.U., unde a apărut un nou raport de forțe care oferă posibilitatea reală de a preîntîmpina orice agresiuni, de a zădărnici planurile dușmanilor coexistenței pașnice, de a-i face să țină seama de voința popoarelor.

Așa se prezintă situația în ajunul celei de-a 15-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. Popoarele își pun speranțe mari în această sesiune. Ea poate juca un rol istoric dacă reprezentanții țărilor mari și mici participante la lucrările ei vor exprima adevăratele năzuințe ale popoarelor interesate într-o pace trainică și în colaborarea rodnică a statelor. Luna septembrie se anunță astfel ca un moment foarte important în calendarul internațional al anului 1960.

I. Manea

glez Gaitskell a declarat: „Acum cînd Hrușciov va conduce delegația sovietică la sesiunea Adunării Generale a

Oamenii nu sînt șuruburi

Cînd Francis Gary Powers, spionul american, a apărut la proces și a făcut declarații atît de categorice, corespondenții americani s-au agîtat să afle ce e cu pată pe care o are pe obraz. Era rost să dovedească, pasîmite, că spionul nu vorbește decît pentru că ar fi fost torturat. Dar familia lui Powers, aflătoare în sală, i-a lămurit că e vorba de o pată din naștere. Altă pată, nouă, nu apăruse pe obrazul lui, cu excepția celeia morale, cînd Powers s-a angajat la spionajul american, — dar aceea nu se vede cu ochii.

Foarte des acești domni caută să explice reacțiile cele mai firești, cele mai omenești, prin manevre tenebroase, de domeniul romanilor de groază. Hipnoză, „spălarea creierului”, droguri — căci altfel cum să-și explice cu ochii șuruburi ale aparatului lor, bine călute, bine preparate, bine gresate, refuză să se învîrtă după porunca șurubelniței?

Doi matematicieni americani, neputînd să-și cîștige pîinea altfel decît angajîndu-se la spionajul electronic american, s-au hotărît să plece în pașnica țară care fotografiază fața ascunsă a Lunii și trimite cîinii să adulmece înaintea omului poteciile Cosmosului. „Aici vom putea face știință” — își spun ei. Dar au lucrat la spionaj, și știu că tot ce vor spune va fi interpretat de „gentlemen” ca declarații care le-au fost smulse prin „spălarea creierilor” sau te miri mai cum. Și atunci, încă pe teritoriul american, ei depun la banca originalului declarației lor, care demască politica agresivă a S.U.A.

Narcoză de la distanță, domnilor? În aceeași zi, pe aceeași pagină, ziarele anunță că o fată sovietică de vreo 17 ani s-a aruncat de mai multe ori în flăcări, cu prețul vieții, ca să salveze viața copiilor, acutul colhoznicilor.

Hipnoză, domnilor? Lui Powers i se dă ac de otrăvit să se omoare, — dar spionul imperialist nu se omoară, n-are pentru ce să moară. Iar asta se întîmplă într-un veac cînd o mare mișcare s-a născut în torturile îngrozitoare la care poliția burgheză îi supunea și îi mai supune încă în multe țări pe comunisti, pe patrioți, pe partizanii păcii, cînd milioane de Belokannis își dau viața pentru cauză, cînd milioane de Henri Alleg rezistă la torturi de necrezut, cînd popoare întregi, ca acela al Cupei, îndură blocada economică, amenințări, sabotaj și bombardări, refuzînd să se mai învîrtească după porunca șurubelniței înfipte în trupul lor.

Nu, oamenii nu sînt șuruburi.

Sergiu Fărcășan